

Årsberetning for Frende Holding AS

Høydepunkter

**Beste kundesenter
i forsikring**
Call Center Dagene

Spisset strategi
Rigget for satsing i
utvidet marked

Pandemi og tilpasningsdyktige ansatte
Tidens skadeinngang på reise smidig
løst fra hjemmekontor

Varig inn på eiersiden
Tre brannkasser velger Frende

Klimanøytral virksomhet
Bærekraftig oppgjør og
forvaltning

**Norges mest tilfredse
forsikringskunder**
EPSI 2020

Solgt pensjonsporteføljen
Knirkefri overføring og godt
samarbeid med Nordea Liv

Norges beste skadeoppgjør
i koronaåret - EPSI 2020

Samarbeid med Trumf Visa
Reiseforsikring i kredittkortet

Tidens beste årsresultat
723 MNOK

10 nye banker velger Frende
Lokalbank inn på eiersiden

Rekordresultat med styrket nærhet til kundene

Årsresultatet er ny rekord og forsikringsvirksomheten bunnsolid i forsikringskonsernet.

Tiltak for å styrke lønnsomheten i skadeforsikringsselskapet har gitt svært god effekt gjennom 2020, og lønnsomheten er ikke negativt påvirket av pandemien. De mange sakene på reiseforsikring er kompensert gjennom lavere frekvens på andre store produkter og færre store skader som følge av lavere aktivitet i samfunnet. Kundetilfredsheten og skadeoppgjøret er Norges beste i uavhengige målinger til tross for massiv saksinngang.

Distribusjonen til Frendebankenes kunder og samarbeidet med eierne har vært vellykket. Distribusjonskraften er økt med nye eiere og styrket nærhet til kundene, og dette gir et fortsatt stort potensial for ytterligere vekst.

- Resultat før skatt for året var MNOK 723 (401)
- Bestandspremie i konsernet (fjorår korrigert for solgt portefølje) 31.12.2020 er MNOK 2 667 (2 608)
- Finansavkastning var MNOK 188,6 (247,7), tilsvarende 4,1 % (6,1 %)
- Egenkapitalavkastning for året (ROE) etter skatt var 32,1 % (23,1 %)

Skadeforsikring

- Skadeprosent for egenregning i skadevirksomheten var 70,3 % (77,4 %)
- Kostnadsprosent i skadevirksomhet var 17,7 % (18,8 %)

Livsforsikring

- Erstatningsandel i livvirksomheten var 67,3 % (59,4 %)
- Kostnadsandel i livvirksomheten var 132 % (127 %)

Vegar Styve,
konsernsjef

Konsernet Frende Forsikring

Frende Forsikring består av morselskapet Frende Holding AS som forvalter eierskapet i de heleide datterselskapene Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS.

Frende Holding AS er eid av 14 frittstående sparebanker, i tillegg til Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal, Varig Hadeland Forsikring og Varig Orkla Forsikring.

Forsikringsvirksomhetene drives fra konsernets hovedkontor i finanshuset Jonsvoll i Bergen, men er basert på distribusjon gjennom eierbankenes omfattende kontornettverk i sine respektive geografiske nedslagsfelt, enkelte salgssentre i franchise, og via elektronisk distribusjon gjennom eierne, partnere og frende.no.

Virksomheten i 2020

– styrets beretning

Frendes rådgivere og ansatte har vært der for kundene gjennom større hendelser enn noen gang før. Pandemi og kansellerte reiser, branner, ulykker og skred. Slik ble 2020 et år utenom det vanlige, der konsernet ble satt på prøve i hele bredden av kundeopplevelsen. Og besto.

Frende var på pallen under KS Indeks, Norges største kundeundersøkelse som gjennomføres av Kantar og Tekna. Kundeserviceprisen for forsikring fra SeeYou, ble hentet hjem til hovedkontoret i Jonsvollkvartalet fra Nord-Europas største kundesenterkonferanse, for fjerde gang på fem år. Og i november, godt ut i pandemiåret, ble Frende igjen rangert med best kundetilfredshet og best skadehåndtering i bransjemålingen EPSI Rating.

Slike resultater kommer ikke av seg selv. Det handler om posisjonen Frende har tatt, med omsorg og nærhet til kundene. Det å bry seg litt ekstra, og å være en frende.

Tilpasningsdyktige ansatte med hjerte for kunden
Koronautbruddet utløste tidenes skadeinngang på reise, samtidig som medarbeiderne på oppgjørsavdelingen sammen med resten av Frende ble sendt til hvert sitt hjemmekontor. Tidlige tiltak, formidabel innsats fra tilpasningsdyktige ansatte og godt tverrfaglig samspill, parallelt med forbedring av digitale løsninger og god informasjonsflyt, gjorde at oppgaven ble løst til topp skår fra kundene.

Frendes fokus på kundeopplevelse, lønnsomhet, fortsatt vekst og bærekraftige løsninger gir et resultat før skatt på 723 millioner kroner i 2020, mot 401 i rekordåret 2019. Justert for engangseffekter knyttet til salg og avvikling av pensjonsporteføljen, samt avvikling av tilhørende systemprosjekter på totalt 228 millioner kroner, får Frende konsernet et resultat før skatt på 495 millioner kroner. Det er 95 millioner kroner bedre enn fjoråret.

Sterkt forsikringsteknisk resultat tross korona

Som bransjen for øvrig har Frende hatt store utbetalinger på reiseforsikring, men færre storskader enn forventet og noen måneder med færre bilskader under nedstengningen, motvirket noenlunde økte erstatningskostnader på reise. Skadevirksomheten gir en skadeprosent for egen regning på 70,3 prosent, mot 77,4 prosent i 2019. Spesielt siste halvår har utviklingen i skadefrekvens vært god. Alt i alt har ikke korona hatt de store påvirkningene på forsikringsresultatet i Frende totalt sett i 2020.

Skadeåret begynte brått, med parkeringshusbrannen på Sola som startet i en bil forsikret i Frende. Taket på ansvarsskade var den gang begrenset oppad til 10 millioner kroner. Frendes totale skadeomkostning medregnet øvrige ødelagte kjøretøy forsikret i Frende ligger på rundt 20 millioner kroner.

Året ble avsluttet med det tragiske leirskredet i Gjerdrum, som Norsk Naturskadepool har estimert til 900 millioner kroner. Det vil gå lang tid før endelig oppgjør er klart, men ut fra dagens beregninger vil hendelsen utgjøre rundt 25 millioner kroner for Frende.

Året totalt har gitt et kraftig forbedret forsikringsteknisk resultat i skadevirksomheten på 249,7 millioner kroner, mot 76,7 millioner i 2020. Combined Ratio, skade- og driftskostnader delt på opptjent forsikringspremie, er forbedret med 8,2 prosentpoeng. Noe som gir en resultatforbedring på 173 millioner kroner.

Engasjerte kunderådgivere.
Her Amanda Garen og
Kristian Lingjerde.

Solid forsikringsresultat i livvirksomheten

Livvirksomheten har god lønnsomhet, og har hatt et godt risikoresultat gjennom året. Risikoresultatet på 130,4 millioner kroner er litt lavere enn fjorårets 138 millioner, men bedre enn alle de fire foregående. Sakstilfanget speiler utviklingen i samfunnet for øvrig, med flere unge uføre, både på barne- og ungdomsforsikringen og på produktet uførerente. Også skadefrekvensen på dødsrisikoproduktet har økt, og forsikringssommene er høyere enn tidligere.

Frende har gjennom året hatt en vekst i personmarkedet på 6,1 prosent og har vekst på samtlige produkter. På produkter som risiko død og uførepensjon har Frende en markedsandel på henholdsvis 3,2 prosent og 13 prosent. Selskapet er et av få som har vekst på kritisk sykdom i 2020. I overkant av 640 000 norske barn var forsikret ved utgangen av 2020, Frenedes markedsandel på barne- og ungdomsforsikring er stabil på over 7 prosent.

Frende tåler svingningene og øker lønnsomheten

Ved inngangen til 2021 er usikkerheten er fortsatt stor rundt hvordan pandemien påvirker økonomien totalt sett. Men Frende leverer gode resultater, er svært robust, og har kapital til å kunne tåle fremtidige svingninger i finans. Også tiltak på lønnsomhet og for å øke kvaliteten på porteføljen gir positive virkninger. Selskapet har også gjennom året begrenset veksten i franchisekanalen der lønnsomheten ikke har vært tilfredsstillende.

Konsernets markedsandel av norsk landbasert forsikring totalt er 3,3 prosent. I privatmarkedet for skadevirksomheten er markedsandelen 4,3 prosent, mens den er 1,5 prosent i bedriftsmarkedet.

Tett på de gode kundene

Frende har nådd enda flere av de gode bankkundene gjennom året. Gode prosesser for å bevare kunder, sammen med svært tett oppfølging av distributører, er blant flere gode grep for å bedre vekst og begrense avgang, både i privat- og bedriftsmarkedet. Frenedes kundeavgang i bankkanalen er relativt lav, sett opp mot resten av bransjen. Det er også etablert rutiner for å styrke kundekjennskap og transaksjonskontroll og derigjennom redusere risiko for økonomisk kriminalitet som hvitvasking og terrorfinansiering.

Potensialet for ytterligere vekst gjennom eierdistribusjoner stort. Med nye avtaler er distribusjonskraften økt. Fra 1. januar 2021 er tre tidligere brannkasser i Varig-samarbeidet inne på eiersiden og som distributører. På tampen av året ble det også kjent at bankalliansen LOKALBANK, som består av ti sparebanker, kommer inn som eiere og distributører for Frende fra 1. januar 2022.

Attraktiv samarbeidspartner

Med en egenkapitalavkastning etter avsatt utbytte på 37,7 prosent i 2020, og 23,1 i 2019, er eierskap i Frende svært attraktivt.

Konsernet er bygget med solide sparebanker som eiere. Når nå to grupperinger som Varig-selskapene og LOKALBANK, velger Frende styrker dette driften ytterligere.

I likhet med Frende-bankene har de nye eierne en unik posisjon i lokalt næringsliv og tette og langvarige relasjoner til kundene sine. Som Frende har de nye eierne en forretningsstrategi basert på lokal rådgiving og tilstedeværelse, kombinert med gode digitale støttefunksjoner og høy forsikringskompetanse. Med nyheten om LOKALBANK-samarbeidet har konsernet styrket seg fra fire eierbanker ved oppstart i 2007, til 27 eiere i 2022.

Spisset strategi og sterkt samhold

Innfasingen av Varig-selskapene som nye distributører ble et av de større prosjektene i organisasjonen gjennom året. Systemløsninger er forbedret og tilpasset, produkter justert og lansert, og opplæring gjennomført for det meste digitalt, i tråd med periodevis svært strenge smitteverntiltak og restriksjoner. Også i dette prosjektet viste organisasjonen sin styrke i tverrfaglig samarbeid.

Som følge av konsernets strategiske spissing innen produktområder og distribusjonskanaler har Frende vært gjennom en endringsreise gjennom året. Organisasjonen er svært tilpassningsdyktig, og utviklingskapasiteten er vesentlig økt inn mot kjerneområdene som følge av strategiendringen.

Ny pensjonsleverandør

Valget av ny pensjonsleverandør ble offentliggjort i juli. Da inngikk Frende-bankene et langsiktig distribusjonssamarbeid knyttet til salg av pensjonsprodukter, og Frende og Nordea Liv inngikk avtale om overdragelse av pensjonsporteføljen fra Frende til Nordea Liv.

Pensjonsporteføljen har en samlet pensjonsportefølge på 4,3 milliarder kroner, og berørte over 5 600 bedriftskunder med 32 000 ansatte i Norge. Porteføljen ble flyttet til Nordea Liv i fjerde kvartal, med stor involvering på tvers i organisasjonen, og svært liten kundeavgang. Parallelt med salgsprosessen ble det jobbet med forberedelser til Egen Pensjonskonto, som var varslet på nyåret 2021, og tilpasninger på gruppeliv.

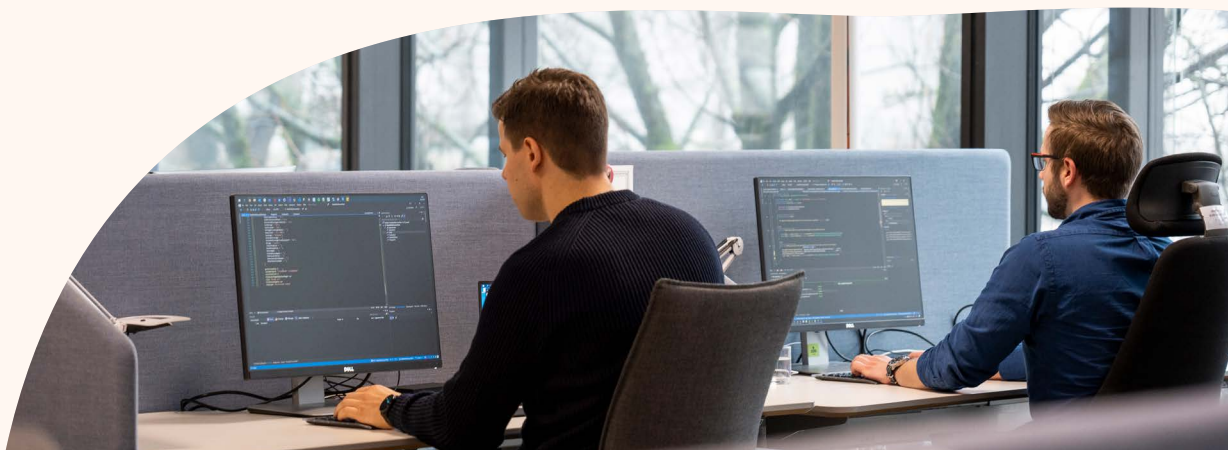
Raskere vekst i bedriftsmarkedet

Skadeforsikring i næringslivet vokser raskere enn på mange år. Både markedet og frendebankene fikk en vekst på rundt 10 prosent i 2020. Med det er porteføljen godt og vel passert 400 millioner kroner, lønnsomheten er god og forbedret. Bankene har et konkurransefortrinn i et marked der stadig flere bedrifter blir avhengig av støtte fra banken sin. Nøkkelen til suksess ligger i de gode relasjonene mellom bankene og kunden, og samspillet mellom Frende og distributørene.

Informasjonssikkerhet og GDPR på hjemmekontor

I et marked der 56 prosent av bedriftene har vært angrepet eller forsøkt svindlet med ondsvinn e-post, ifølge NORSIS, og risikoen for datakriminalitet øker, er cyberforsikring et av Frenedes produkter som får økt oppmerksomhet hos små- og mellomstore bedrifter. Cyberangrep og hacking av sensitive kunde-data kan bli dyrt og føre til både driftsbrudd, tap av omdømme og fall i inntekt.

Som forsikringsselskap er også Frende avhengig av å kunne behandle personopplysninger og annen sensitiv informasjon på en god og trygg måte. Det arbeides kontinuerlig med sikkerhetstiltak rundt systemer og tjenester. For å lykkes som digital forsikringsleverandør er konsernet avhengig av spisskompetanse innenfor den nye personvernforordningen, og et godt personvern forutsetter også et løpende forbedringsarbeid.

En styrke for Frende, og spesielt da koronaen traff, er at konsernets kontorstøtteplattform og øvrige IT-plattform stort sett er frikoblet fra fysisk lokasjon. Det ga en svært smidig omstilling til over 300 hjemmekontor, og har gitt en stabil driftssituasjon gjennom året.

Frende har jobbet videre med å styrke infrastrukturen, og har hatt et år uten vesentlige driftsbrudd eller sikkerhetsbrudd.

Attraktiv arbeidsgiver og gode agile team

IT-utviklingsmiljøet i Frende er vel ansett og et av de mest attraktive å jobbe for i Bergen, ifølge Lønns- og teknologiundersøkelsen som gjennomføres av Bønes Virik. I et tøft arbeidsmarked er kapasiteten på IT- og forretningsutvikling økt, noe som legger til

rette for økt automatisering, effektivisering, mer fleksible produkter, samt bedre kundetilfredshet og økt salg.

Godt tverrfaglig samarbeid er fremtredende også i konsernets kryssfunksjonelle agile team. Det er lansert en rekke muligheter som gjør det hendig for kundene å betjene sine løpende forsikringer og skadeoppgjør selv. Både i de agile teamene, og på tvers i Frende, er det høyt fokus på kontinuerlig forbedring for å sikre gode prosesser og fornøyde kunder.

Ny distribusjonsplattform

Et av konsernets største IT-prosjekter er fullført i 2020, her er hele nettbutikken løftet over på ny teknisk plattform som tilrettelegger for integrasjon mot bankenes prosesser. Parallelt er API-plattformen for banker og partnere, som Trumf Forsikring, videreutviklet for å sikre godt integrert digitalt salg, og gjøre det enkelt for bankkundene å betjene forsikringene sine fra nett- og mobilbank. Med ny digital distribusjonsplattform er det tatt store steg for å kunne tilby gode omnikanal-kundeopplevelser.

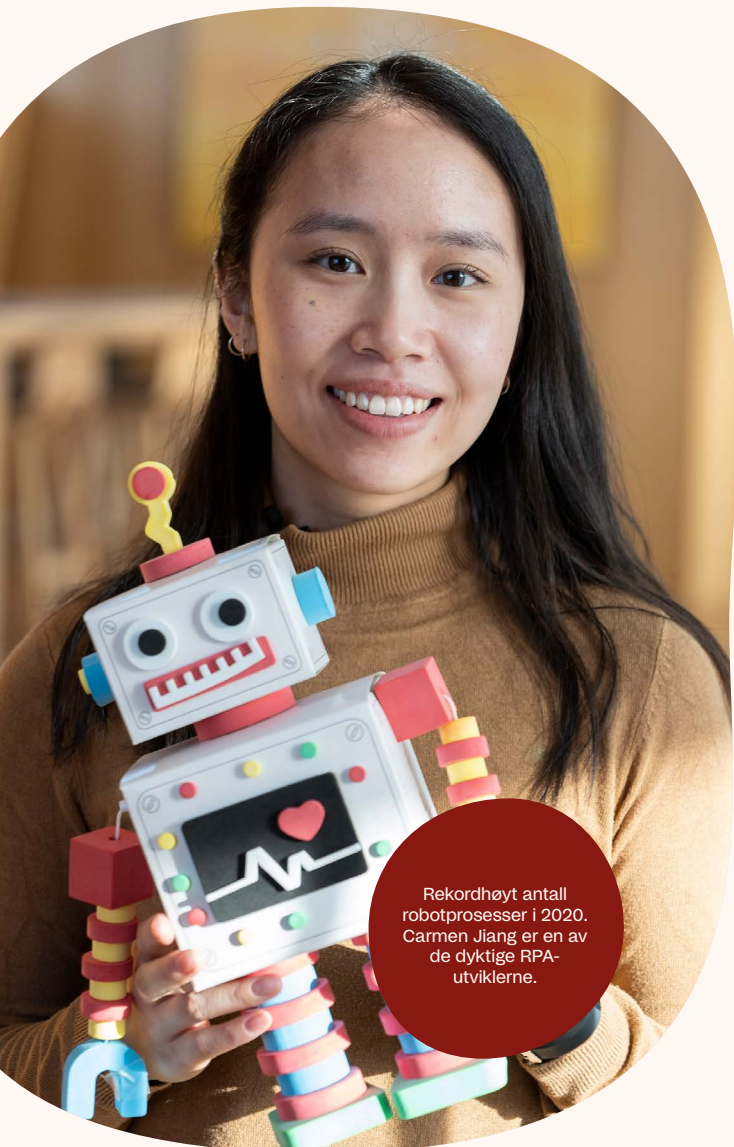
Robot-rekord og maskinlæring mot svik

Frende var først ute med roboter i forsikringsbransjen, og robotiserer kontinuerlig prosesser der mennesker ikke kan bidra med verdiskaping i vesentlig grad. Teknologien frigjør medarbeidere til å gjøre andre og mer spennende oppgaver, og gir dem mer tid til kundekontakt, noe som gir økt medarbeidertilfredshet. Gjennom året er det utviklet 42 robotprosesser. Dette er ny rekord, og utgjør en besparelse på 27 millioner kroner.

Frende har gode svikdetekteringsverktøy i oppgjør. Maskinlæring (AI) er blant annet tatt i bruk for å bekjempe forsikringssvindler, dels i samarbeid med to andre forsikringsselskap og NCE Finance Innovation.

Bratt digital læringskurve og godt smittevern

For mange kom en helt annen form for digital læring brått på med pandemi og hjemmekontor. Læringskurven for bruk av digitale verktøy, møter og samarbeid var bratt, men god. Frende hadde allerede etablert en rekke e-læringsmoduler, og flere er utviklet gjennom året. Både hele kurs, internt og eksternt, i tillegg til opplæringsprogram i ny autorisasjonsordning for personforsikringsrådgivning er

Rekordhøyt antall robotprosesser i 2020. Carmen Jiang er en av de dyktige RPA-utviklerne.

En lærdom fra
annerledesåret er at
det meste kan løses
digitalt

gjennomført på Teams. Forhandlinger, avtaleinngåelser og store prosjekter er også løst digitalt.

Teams har også vært møteplass for kvartalsmøter, fredagsquiz og Teams-lunsj og andre digitale kollegaaktiviteter. For Frende har det vært et overordnet mål at alle ansatte jevnlig har vært innom arbeidsplassen under pandemien. Det handler om gruppedynamikk, samhold og samhandling, og om muligheten til å ivareta hver enkelt ansatt.

Utfordringer med smittevern, tiltak og restriksjoner er håndtert med bred involvering fra organisasjonen og verneombud, og samarbeid med øvrige aktører i Jonsvollskvartalet. Frende har ikke tapt fart i forbindelse med pandemien.

Konsernet har hatt svært lavt sykefravær gjennom året, men har likevel tatt grep og utvidet personaldekningene. Antall fysiske behandlinger er økt, og psykologtimer inkludert, i tillegg til akutt krisehjelp som lå i ordningen fra tidligere. Dette løftet speiler tiden vi lever i, hvor både muskel og skjelettlidelser øker i omfang, samt de psykiske utfordringene det kan være med isolasjon og hjemmekontor.

Samfunnsansvar og klimanøytral virksomhet

Selv fra 300 hjemmekontor har Frende hver dag bidratt til samfunnet rundt oss ved å sikre liv, helse og verdier. Frende skal også være en bidragsyter til et godt og bærekraftig samfunn, og er klimanøytral i henhold til FN sitt klimainitiativ. Et av de viktigste tiltakene selskapet gjør er skadeforebyggende arbeid. Konsernets klimaavtrykk får daglig høy oppmerksomhet innenfor skadeoppgjør, sanering og gjenoppbygging. Miljøhensyn er et obligatorisk tema for

å sikre optimale løsninger på avfallshåndtering, produktvalg og metoder som eksempelvis gjenbruk av materialer.

I 2020 var de totale utslippene i Frende kraftig redusert på grunn av redusert reiseaktivitet. Konsernet har kompensert for egne utslipp på 250 tonn CO₂, mot 590 tonn i 2019.

Konsernet har også startet prosessen med å bli Miljøfyrtårn-sertifisert.

Bærekraftig forvaltning

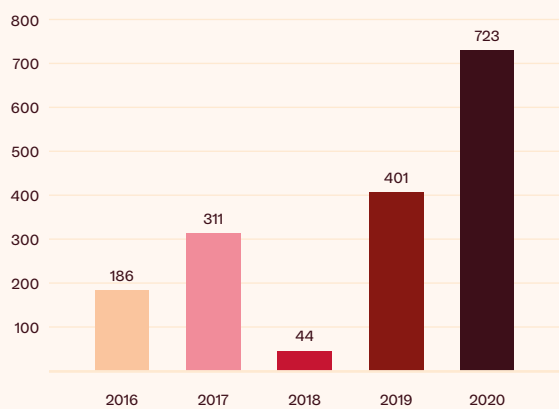
Det ligger en ansvarlig grunntanke til grunn for alle investeringer Frende gjør, og konsernet skal ha et betydelig innslag av bærekraftige og grønne investeringer. Konsernet skal være en aktiv pådriver for å påvirke forvaltningsmiljøene i en mer bærekraftig retning gjennom dialog og tydelige krav. Alle samarbeidende forvaltere skal forplikte seg til å integrere ESG (miljø, sosiale og styringsprinsipper) i sine investeringsanalyser og beslutninger. Det kreves også etisk motiverte retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper som gjennom sin virksomhet har negativ effekt på miljø, klima eller samfunnsforhold.

Rigget for tøff konkurranse

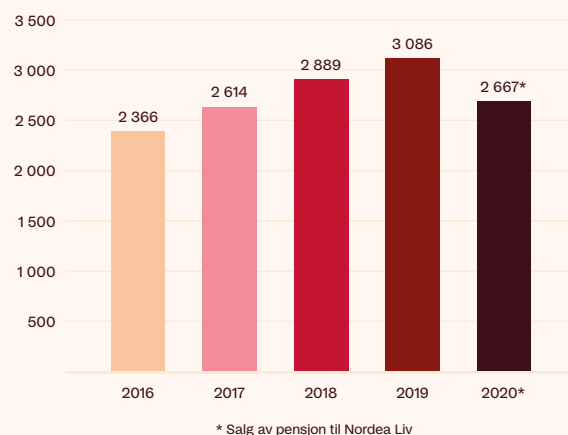
Fremover står gode kundeopplevelser og lønnsom vekst i både fysiske og digitale kanaler sentralt.

Frende og eierne er forberedt på å møte svært krevende konkurranse fremover, det er ventet at grepene som er gjort gjennom 2020 styrker Frenendes evne til å håndtere konkurransen på en god måte.

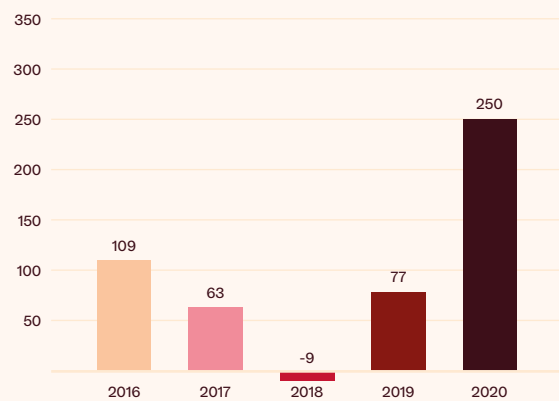
Resultat før skatt

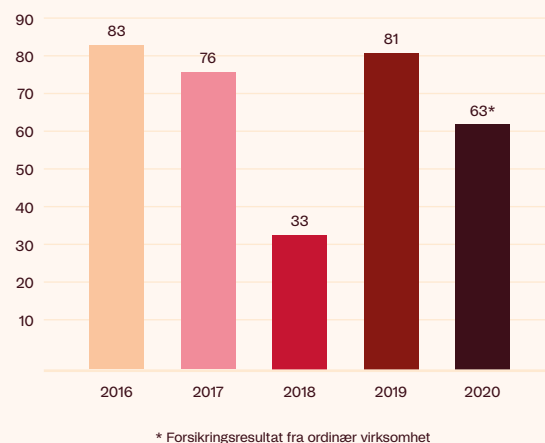
Bestandspremie

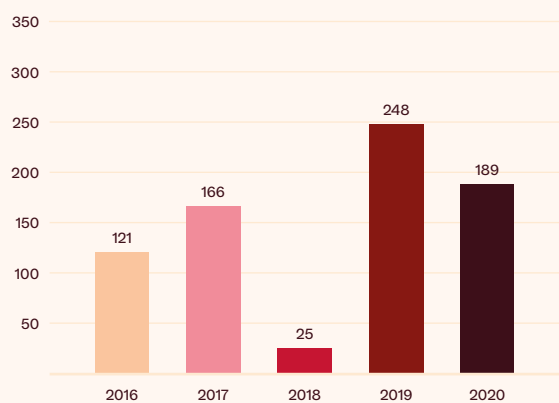
Forsikringsresultat skadeforsikring

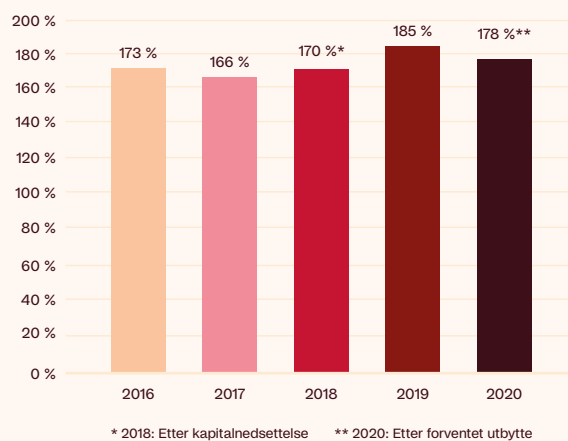
Forsikringsresultat livsforsikring

Finansinntekter (konsern)

Solvensmargin (konsern)

Årsregnskapet

Premieinntekter

Frendekonsernet hadde i 2020 brutto forfalt premie på MNOK 3 064 (3 106). Forfalt premie omfatter risiko-premie fra Skade, risikopremie fra Liv, samt sparepremie på pensjonsavtaler i Liv fram til salg av pensjonsporteføljen som ble gjennomført i fjerde kvartal. Opptjent premie for egen regning eksklusive sparepremie var MNOK 2 682 (2 604).

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader for egenregning var MNOK 1 728 (1 790), fordelt på MNOK 1 603,8 (1 503,3) i betalte skader og MNOK 121,8 (284,3) i endring erstatningsavsetning og avsatt premiereserve for egenregning. I tillegg er det avgitt innskuddsreserver på MNOK 100,8 (81,4). I forbindelse med salg av pensjonsportefølje ble MNOK 4 639,5 i investeringsvalgmidler og premiereserve overført til Nordea Liv.

Skadevirksomheten har erstatningskostnader for egen regning på MNOK 1 459. Dette gir en skadeprocent for egen regning på 70,3 % mot 77,4 % i 2019. Brutto skadeprocent er i 2020 70,0 % mot 76,7 % foregående år.

Året har totalt sett gitt betydelig færre storskader enn året før, som utgjør vesentlig andel av redusert skadeprocent. I tillegg har 2020 hatt god utvikling i skadefrekvens, spesielt i andre halvår.

Erstatningskostnadene for egen regning i Liv-virksomheten var MNOK 268. Dette gir en skadeprocent for egen regning på 67,4 %, tilsvarende i 2019 var 60 %.

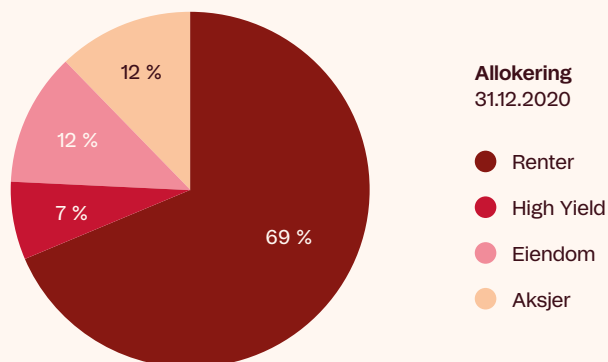
Risikoresultatet i Liv i 2020 målt i kroner ender noe lavere enn fjoråret med MNOK 132 (154). Resultat fra uføredekningene innenfor de private risikodekningene er svakere enn fjoråret, med økning i antall uføresaker. Risikoresultat fra bedriftsdekningene viser klar forbedring i 2020 i forhold til fjoråret.

Inntekter fra finansielle eiendeler

Konsernets totale finansinntekter på MNOK 189 (248) refererer seg til avkastning på plassering i aksjefond, renteportefølje og eiendom. Etter et svært volatilt år i finansmarkedet endte årets avkastning på 4,1 % (6,1 %). Som følge av pandemien fikk vi kraftige markedsfall i første kvartal, hvor blant annet aksjemarkedet falt med 30-35 prosent og kredittpåslagene i rentemarkedet steg til nivåer ikke sett siden finanskrisen. Finansmarkedene hentet seg imidlertid ganske raskt inn igjen og endte positivt for året som helhet. Det er mange bakenforliggende faktorer for dette, men den positive utvikling må særlig sees i lys av gjennombrudd på vaksinefronten.

Konsernet har felles forvaltning av kollektiv portefølje og selskapsportefølje. Konsernets kapitalforvaltning er fokusert på diversifisering og moderat risiko.

Frende Forsikring har begrensede rentegarantier og finansiell risiko knyttet til kundemidler, slik at konsernets renteresultat i det alt vesentlige tilføres egenkapitalen.

Driftskostnader

Forsikringsrelaterte driftskostnader er på MNOK 656 (658).

Nivået på driftskostnadene er stabile, og det er fortsatt fokus på effektivisering og automatisering av driften, samt digitalisering av kundeprosessene. Det er tatt nedskrivning på systeminvesteringer på totalt MNOK 23 i 2020.

Kostnadsprosenten i skadevirksomheten er 17,7 % (18,8 %), mens kostnadsandel i Livvirksomheten ender på 132,8 % (127,1 %).

Resultat

Resultatet i Frende Forsikring før skatt ble i 2020 MNOK 723 mot MNOK 401 i 2019. Totalresultat viste et overskudd på MNOK 558 mot MNOK 323 i 2019.

Årets totalresultat i Frende Holding AS før skatt og mottatt konsernbidrag og utbytte ble et underskudd på MNOK 17 (21).

Totalresultat etter skatt (inklusive mottatt konsernbidrag og utbytte fra døtre) gir et overskudd på MNOK 552 (-0,5).

Det er foreslått utbytte for 2020 på MNOK 502.

Balanse

Forvaltningskapitalen i Frendekonsernet var ved årsskiftet MNOK 6 554 (10 255), en reduksjon på 36 %. Reduksjon er relatert til overførte midler i forbindelse med salg pensjonsporfølje.

Kundeporteføljen utgjør etter salg av investeringsvalgporteføljen totalt MNOK 1 100 mot MNOK 5 477 samme tid i 2019.

Finansielle investeringer i kollektiv og selskapsporteføljen utgjør totalt MNOK 5 533 mot MNOK 4 879 i 2019, tilsvarende 13 % økning fra foregående år.

Konsernets egenkapital utgjorde før avsatt utbytte pr. 31.12.20 MNOK 2 015 mot MNOK 1 457 i balanse pr. 31.12.19, og dette utgjorde 30,7 % av forvaltningskapitalen mot 14,2 % foregående år. Etter avsetning til utbytte for 2020 er egenkapitalen MNOK 1 513.

Konsernet har ingen gjeld utover ansvarlig lån, lån eller

lånerammer foruten de forpliktelser som følger av selskapets drift og ordinære virksomhet. Som ledd i restrukturering av kapitalen i konsernet, ble det i 2018 tatt opp et ansvarlig lån på MNOK 425 i Frende Holding AS.

Egenkapitalgraden i Frende Holding AS etter disponering av årets resultat ble i 2020 42 % (58 %).

Kontantstrøm

Konsernet har i 2020 en total kontantstrøm på MNOK 5 (-231). Overskuddslikviditet fra driften plasseres løpende i andre finansielle eiendeler.

Risikoforhold

Som et forsikringsselskap er vi eksponert for en rekke finansielle risikoer. På kort sikt er den største risikoen at de økonomiske tapene vi dekker for våre kunder blir større enn ventet. Deretter kommer risikoen for tap som en følge av uventede svingninger i finansmarkedene. Disse risikoene er styrt gjennom en disiplinert forsikringsstrategi og en moderat investeringsfilosofi.

Vi er også eksponert for en forretningsmessig risiko, der hyppige endringer i markedet, regulatoriske endringer og økt konkurranse gjør det viktig at vi er i stand til å respondere på endringer i omgivelsene. Frende har klart seg godt i konkurransen og satser videre på gode digitale løsninger for å tilfredsstille kundenes økte forventninger.

Konsernet har prosesser (ORSA-prosessen) for å vurdere alle risikoer knyttet til virksomheten, bestemme kapitalbehovet, samt og selskapets evne til å etterleve kapitalkravene. Resultatet av ORSA-prosessen oppsummeres i en egen ORSA-rapport.

Solvensmarginen i Frende Forsikring er 178 %.

Personalforhold og arbeidsmiljø

Frende Forsikring har ved utgangen av 2020 287 ansatte, mot 275 i 2019.

Frende er en arbeidsplass som tiltrekker seg motiverte, dyktige og erfarne medarbeidere.

Arbeidsmiljøet anses som godt.

I konsernet er det i 2020 registrert et sykefravær på 4,2 %, mot 3,8 % i 2019. Herav utgjør 1,9 % langtidsfravær. Sykefraværet er fordelt med 2,4 prosent på menn og 6,4 prosent for kvinner. For fravær som skyldes syke barn er dette fordelt på 257 dagsverk for menn og 346 dagsverk for kvinner.

Det er ikke registrert skader eller ulykker i Frende. Konsernets virksomhet forurenser ikke det ytre miljø ut over det som er normalt for den aktivitet konsernet driver.

Mangfold, likestilling og inkludering

Frende har som mål å legge til rette for et inkluderende arbeidsmiljø, herunder å rekruttere, utvikle og beholde mangfold. Dette er viktig for at Frende skal gjenspeile det samfunnet vi opererer i, bidra til like muligheter for deltakelse i arbeidslivet og bidra til økt verdiskapning.

Det arbeides med bevisstgjøring blant ledere, tillitsvalgte og ansatte for å hindre både bevisst og ubevisst diskriminering og likestilling med hensyn til kjønn, graviditet, foreldrpermisjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion / livssyn, funksjonsnedsettelse eller tilsvarende.

Mangfold, likestilling og integrering er tema på flere arenaer i Frende. Både de tillitsvalgte og verneombud deltar i arbeidet med kartlegging, risikovurdering og utarbeidelse av handlingsplaner.

Frende tilstreber likebehandling på alle nivåer i konsernet. Eksempelvis vurderer ansettelsesutvalget blant annet lønnsbetingelser ved nyansettelser hvor elementer som kjønn er sentralt.

I 2020 startet Frende arbeidet med å bli sertifisert som Miljøfyrtårn. Som en del av dette arbeidet gjennomføres det risikovurdering knyttet til arbeidsmiljø, likestilling og FNs bærekrafts mål. Både ledelsen, HR, verneombud og de tillitsvalgte deltar i arbeidet.

Ved utgangen av 2020 var kvinneandelen 47 % (47 %) av konsernets ansatte totalt. Kvinneandelen

i ledelsen var 29 %. I datterselskapenes ledelse var kvinneandelen 29 % (29 %).

Styret i Frende Holding har en kvinneandel på 9 % (18 %). I datterselskapenes styre var kvinneandelen 25 % (25 %).

Frende har som mål å øke kvinneandelen på ledernivå og vil over tid jobbe mot en kjønnsbalanse i ledelsen som i større grad gjenspeiler kjønnsfordelingen blant våre ansatte.

Frende tilstreber lik lønn for arbeid av lik verdi, og arbeider med å påse at personalledere har bevissthet om likelønn ved lønnsvurderinger og ansettelser. Frenedes avlønning skal gjenspeile stillingsinnhold, kvalifikasjoner og kompetanse, uavhengig av kjønn eller andre forhold. I 2020 identifiserte Frende noen avvik fra retningslinjer for lønnsfastsettelse. Mangel på tydelige kriterier for lønnsfastsettelse knyttet til stillingsnivå kan være en mulig årsak til risiko for diskriminering knyttet til lønnslikestilling.

Kartleggingen fra 2020 viser at det fortsatt er noen gap mellom kvinners og menns lønn på ledernivå. Det vil i løpet av 2021 gjennomføres ytterligere kartlegging av disse forholdene.

Frende har en etablert praksis for at ansatte i foreldrpermisjon automatisk får en lønnsjustering på minimum ett lønnstrinn etter endt foreldrpermisjon.

Som et nytt tiltak, vil det i 2021 arbeides med konsernets rekrutteringsprosesser slik at disse i større utstrekning synliggjør ønske om mangfoldet blant søkerne til ledige stillinger. Opplæring av ledere vil bidra til økt kompetanse rundt utvelgelser, samt kriterier for lønnsvurdering av ansatte.

I Jonsvollskvartalet har Frende universelt utformede lokaler som dermed er godt tilrettelagt for arbeidstakere med nedsatt funksjonsevne. Det er videre tilrettelagt for fleksibel arbeidstid. Dette legger til rette for økt arbeidsdeltakelse for ansatte med omsorgsoppgaver eller redusert arbeidsevne. Frende har et stabilt lavt sykefravær noe som kan være en indikator på en sunn og fleksibel personalpolitikk.

Medarbeiderundersøkelsen i 2021 blir et viktig element for den videre kartlegging av opplevd mangfold, likestilling og integrering i Frende.

Andel deltid	
Menn	5 %
Kvinner	14 %

Andel midlertidige	
Menn	6 %
Kvinner	5 %

Kvinnerns lønn som andel av menns etter stillingsnivå	
Konsernledelse eks konsernsjef	86 %
Nivå 2	93 %
Nivå 3	83 %

Andel kvinner fordelt på stillingsnivå	
Konsernledelse	29 %
Nivå 2	35 %
Nivå 3	49 %

Foreldrepermisjon	Gj.snitt	Samlet	Andel
Menn	9 uker	65 uker	40 %
Kvinner	34 uker	101 uker	60 %
Sum	43 uker	166 uker	100 %

Styret og ledelse

Styret i Frende Holding AS består av representanter fra seks eiere, ytterligere tre aksjonærvalgte medlemmer og to medlemmer valgt av og blant konsernets ansatte.

Styrets medlemmer og daglig leder i Frende Holding AS, Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS er omfattet av en styreansvarsforsikring. Forsikringen omfatter også styrets medlemmer og daglige leder i 11 av Frenedes eierbanker. Felles forsikringssum er MNOK 120 pr. forsikringstilfelle og totalt for alle sikrede i løpet av en og samme forsikringsperiode.

Styrets vurdering

Resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter gir etter styrets oppfatning fyllestgjørende informasjon om virksomheten og den finansielle stilling i Frende Holding AS og Frende Forsikring i 2020.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekrefter styret at forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og at det derfor er lagt til grunn ved avleggelse av årsregnskapet.

Det er ikke inntruffet nye hendelser etter regnskapsårets avslutning som vesentlig endrer selskapets resultater eller stilling.

Fremtidsutsikter

Selv om den pågående pandemien fortsatt skaper usikkerhet rundt den økonomiske utviklingen, mener styret at selskapet har et godt fundament for fremtidig lønnsomhet og vekst. Distribusjonen til eierbankenes kunder har vært vellykket, og her er det fortsatt et stort potensial for ytterligere vekst. I tillegg er distribusjonskraften økt med Varigselskapene, som er kommet inn på eiersiden og som nye distributører fra 1. januar 2021, samt LOKALBANK som etter planen starter distribusjon for Frende fra 1. januar 2022.

Tiltakene for å styrke av lønnsomheten i skadeforsikringsselskapet har gitt god effekt gjennom 2020. Forsikringslønnsomheten er ikke negativt påvirket av pandemien, de mange sakene på reiseforsikring er kompensert gjennom lavere frekvens på andre store produkter og færre storskader som en følge av lavere aktivitet i samfunnet. Med utrulling av ny vaksine forventer vi en gradvis normalisering av dagliglivet gjennom 2021.

Styret vil takke konsernets medarbeidere for stor innsatsvilje, og styret vil også takke samarbeidspartnere, og eier- og distribusjonsbankene, for godt samarbeid og god oppslutning også gjennom 2020.

Disponering av årets resultat

Styret i Frende Holding AS foreslår at årets resultat MNOK 552 disponeres slik

Utbytte	MNOK 502
Overføring til annen egenkapital	MNOK 50,2

Jan Erik Kjerpeseth
styreleder

Geir Bergskaug
nestleder

Anne-Grethe Knudsen

Trond Teigene

Vidar Skaar

Pål Strand

Agnar Langeland

John Haldor Wiik

Dag Alvern

Bjørn Erik Gjerde
ansattvalgt

Stian Osa
ansattvalgt

Vegar Styve
konsernsjef

Bergen, 17. mars 2021

Årsberetningen er signert elektronisk

Balanse

Beløp i tusen

Frende Holding AS			Frende Holding Konsern			
31.12.19	31.12.20	Noter	EIENDELER	Noter	31.12.20	31.12.19
			Immaterielle eiendeler			
			Andre immaterielle eiendeler	12	29 512	37 416
			Sum immaterielle eiendeler		<u>29 512</u>	<u>37 416</u>
			Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
			Investeringer som holdes til forfall	8	789 853	627 179
			Finansielle eiendeler til virkelig verdi			
1 045 000	1 045 000	21	Investering i datterselskap			
-	-		Aksjefond	8	549 598	357 529
-	-		Obligasjoner og rentefond	8	2 578 637	2 350 197
-	-		Eiendomsfond	8	549 040	410 305
-	-		Plasseringsmidler bank	8	11 880	3 206
<u>1 045 000</u>	<u>1 045 000</u>				<u>3 689 155</u>	<u>3 121 237</u>
			Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser			
			Gj.forsikring av ikke opptjent bruttopremie		15 065	13 335
			Gj.forsikringsandel av erstatningsavsetning		10 783	11 975
					<u>25 848</u>	<u>25 311</u>
			Fordringer			
			Fordringer i forbindelse med direkte forsikring	8	752 214	767 780
			Fordring i forbindelse med gjenforsikrings - forretninger		34 302	39 237
55 205	610 000	13, 22	Fordring konsernselskap			
	-		Andre fordringer		141	-
<u>55 205</u>	<u>610 000</u>				<u>786 657</u>	<u>807 017</u>
			Andre eiendeler			
			Eiendom	12	11 048	11 696
			Varige driftsmidler	12	3 161	3 883
14 477	12 814		Kasse, bank	19	96 419	104 940
958	1 388	18	Eiendeler ved skatt	18	-	-
<u>15 435</u>	<u>14 202</u>				<u>110 628</u>	<u>120 518</u>
			Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
			Forskuddsbetalte kostnader		22 562	39 407
			Eiendeler i kundeporteføljen Liv			
			Investeringer i kollektivporteføljen			
			Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
			Investeringer som holdes til forfall		191 395	203 974
			Finansielle eiendeler til virkelig verdi			
			Aksjefond	8	124 172	107 667
			Obligasjoner og rentefond	8	612 390	696 102
			Eiendomsfond	8	120 491	122 069
			Plasseringsmidler bank	8	5 072	1 057
					<u>862 125</u>	<u>926 895</u>
			Investeringer i investeringsvalgporteføljen			
			Andre finansielle eiendeler	8	-	4 266 127
			Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser i kollektivporteføljen			
					46 315	79 652
			Sum eiendeler kundeporteføljen Liv		1 099 835	5 476 648
<u>1 115 648</u>	<u>1 669 211</u>		Sum eiendeler		<u>6 554 050</u>	<u>10 254 734</u>

Balanse

Beløp i tusen

Frende Holding AS			Frende Holding Konsern			
31.12.19	31.12.20	Noter	EGENKAPITAL OG GJELD	Noter	31.12.20	31.12.19
476 000	476 000	21	Innskutt egenkapital	21, 23	476 000	476 000
135 676	135 676		Aksjekapital (6.760.000 aksjer pål. kr. 70,41)		80 689	80 689
611 676	611 676		Overkurs		556 689	556 689
			Sum innskutt egenkapital			
			Opptjent egenkapital			
			<i>Fond</i>			
			-Risikoutjevningfond		62 503	75 567
			-Avsetning til garantiordningen		94 100	87 700
			-Avsetning til naturskadefondet	14	-	4 167
31 312	81 525		Annen opptjent egenkapital		799 525	732 636
31 312	81 525		Sum opptjent egenkapital		956 128	900 069
642 988	693 201	21	Sum egenkapital	21, 23, 24	1 512 816	1 456 758
425 000	425 000		Ansvarlig lån	11	425 000	425 000
-	-		Forsikringsmessige avsetninger			
-	-		Forsikringstekniske avsetninger livsforsikring	14	1 003 709	5 322 584
			Forsikringstekniske avsetninger skadeforsikring	14	2 584 363	2 618 465
					3 588 072	7 941 049
10 830	12 531		Avsetning for forpliktelser			
-	-		Pensjonsforpliktelser	20	36 670	37 289
-	-		Gjeld til reassurandør		3 388	12 895
88	0		Utsatt skatt forpliktelse	18	48 260	50 058
-	502 000		Betalbar skatt	18	164 375	79 551
35 000	35 000		Avsatt utbytte		502 000	-
589	483	15	Konsernbidrag ikke betalt		205 768	186 224
46 507	550 014		Annen gjeld	15	960 461	366 017
1 152	997		Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
			Andre påløpte kostnader	16	67 700	65 910
1 115 648	1 669 211		Sum egenkapital og gjeld		6 554 050	10 254 734

* Årsregnskap signeres elektronisk.

Bergen, 17. mars 2021

 Jan Erik Kjerpeseth
Styreleder

 Geir Bergskaug
nesteleder

Anne-Grethe Knudsen

Trond Teigene

Agnar Langeland

Pål Strand

Vidar Skaar

John Haldor Wiik

Dag Alvern

 Bjørn Erik Gjerde
ansattvalgt

 Stian Osa
ansattvalgt

 Vegar Styve
Konsernsjef

Endring i egenkapital

Beløp i tusen

Endring i egenkapital	Aksjekapital	Overkursfond	Risiko- utjevningfond	Avsetning til garantiordningen	Naturskadefond	Opptjent egenkapital	Sum
Egenkapital pr 01.01.2019	676 000	80 689	65 845	75 300	-	435 980	1 333 813
Kapitalnedsettelse	-200 000	-	-	-	-	-	-200 000
Endring garantiordningen	-	-	-	12 400	-	-12 400	-
Endring naturskadefond	-	-	-	-	4 167	-4 167	-
Endring risikoutjevningfond	-	-	9 722	-	-	-9 722	-
Periodens disponering opptjent egenkapital	-	-	-	-	-	322 945	322 945
Avsatt utbytte	-	-	-	-	-	-	-
Egenkapital pr. 31.12.19	476 000	80 689	75 567	87 700	4 167	732 636	1 456 758
Egenkapital pr 01.01.2020	476 000	80 689	75 567	87 700	4 167	732 636	1 456 758
Endring garantiordningen	-	-	-	6 400	-	-6 400	-
Endring naturskadefond	-	-	-	-	-4 167	4 167	-
Risikoutjevningfond, årets endring	-	-	-13 064	-	-	13 064	-
Periodens disponering opptjent egenkapital	-	-	-	-	-	558 058	558 058
Avsatt utbytte	-	-	-	-	-	-502 000	-502 000
Egenkapital pr. 31.12.20	476 000	80 689	62 503	94 100	-	799 525	1 512 816

	Aksjekapital	Overkursfond	Opptjent egenkapital	Sum
Egenkapital pr 01.01.20	476 000	135 676	31 312	642 988
Årets resultat			552 212	552 212
Avsatt utbytte			-502 000	-502 000
Egenkapital pr 31.12.20	476 000	135 676	81 525	693 200

Regnskapsprinsipper

Generelt

Regnskapet for Frende Holding AS er avlagt i samsvar med Lov om årsregnskap, Forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak, Forskrift om årsregnskap for livsforsikringsforetak, samt gjeldende regnskapsstandarder.

Det er utarbeidet sammenligningstall i notene i den grad sammenlignbare tall er tilgjengelig og det anses hensiktsmessig.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter Frende Holding AS, samt Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS som eies 100 % av Frende Holding AS.

Aksjer i datterselskapene, vesentlige transaksjoner mellom selskapene og mellomværende mellom selskapene i konsernet er eliminert i konsernregnskapet.

Endring i regnskapsprinsipper/ omarbeiding sammenligningstall

Det er ikke implementert nye regnskapsstandarder i 2020 som har vesentlig betydning for regnskapet.

Innregning av inntekter og kostnader

Grunnleggende regnskapsprinsipper legges til grunn slik at inntekter resultatføres når de er opptjent, og utgifter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt. Beste estimat legges til grunn ved usikkerhet, basert på tilgjengelig informasjon ved balansetidspunktet.

Premieinntekter

Forfalt brutto premie i skadeforsikring omfatter all premie for forsikringsavtaler med påbegynt forsikringsperiode før regnskapsårets avslutning. Den forfalte premien periodiseres pro rata, og forfalt premie som vedrører neste år føres som «endring i avsetning ikke opptjent bruttopremie».

Avgitt gjenforsikringspremie omfatter reassurandørenes andel av forfalt brutto premie. Gjenforsikringspremien periodiseres i samme forhold som opptjent brutto premie, og føres som «endring gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie».

Forfalt brutto premie i livsforsikring omfatter all premie for forsikringsavtaler med påbegynt forsikringsperiode før regnskapsårets avslutning. Premie omfatter både sparedel og risikodel. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve i forsikringsfondet.

Overføring av premiereserve (flytting) i livsforsikring

Flytting kommer frem av regnskapslinjene «Overføring av premiereserve fra andre forsikrings-selskaper». Innregning i resultatet skjer ved overføring av risiko, - på samme tidspunkt reduseres/ økes premiereserven i forsikringsfondet tilsvarende.

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader omfatter alle erstatningsbeløp som er betalt til forsikringstaker i regnskapsperioden, i tillegg til endring i avsetning for meldte ikke oppgjorte skader (RBNS) og inntrufne, men ikke meldte skader (IBNR).

Brutto betalte erstatninger omfatter betalte erstatninger til forsikringstaker inkl. skadebehandlingskostnader som honorar ved ekstern takst og advokater, med fradrag for mottatte regressinnbetalinger.

Porteføljeoverdragelse

Pensjonsportefølje er i 2020 overdratt til Nordea Liv.

Alle endringer i premiereserve og pensjonskapital mv skal resultatføres.

Porteføljeoverdragelser regnskapsføres som over-

føring av premiereserve (flytting). Overdragende selskap resultatfører virkelig verdi av overførte midler under – Overføring av premiereserve og pensjonskapital mv fra andre forsikringsforetak/pensjonskasser. Reduksjon av premiereserve inntektsføres i resultatpost Avsetning i livsforsikring med investeringsvalg.

Finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler innregnes i balansen når selskapet blir part i instrumentets kontraktsmessige betingelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle instrumenter er regnskapsført på transaksjonsdagen. Alle finansielle instrumenter som ikke inngår i kategorien til virkelig verdi over resultatet, innregnes første gang til virkelig verdi med tillegg av de transaksjonsutgiftene som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen. Finansielle instrumenter i kategorien virkelig verdi med verdiendringer over resultatet innregnes uten hensyn til transaksjonskostnader.

Finansielle eiendeler fraegnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all, eller tilnærmet all, risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Frende Holding konsern har finansielle eiendeler klassifiseres følgende kategorier etter IAS 39:

- Til virkelig verdi over resultatet
- Utlån og fordringer

Til virkelig verdi over resultatet

Et finansielt instrument klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet dersom det ved førstegangsinnregning er øremerket til dette, eller holdes for omsetning. Selskapet har en investeringsportefølje som er øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning, og som løpende styres og måles til virkelig verdi. Dette er i tråd med styrets godkjente risiko- og investeringsstrategi og informasjon basert på virkelig verdi rapporteres regelmessig til ledelsen og styret. Instrumentene måles til virkelig verdi, og endringer i verdien innregnes i resultatet.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste, eller lar seg fastsette og som ikke blir notert i et aktivt marked. Obligasjoner holdt til forfall er klassifisert som utlån og fordringer, og måles til amortisert kost etter effektiv rentes metode. Utlån og fordringer måles til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for eller en forpliktelse gjøres opp med i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markedsplass, settes virkelig verdi til kjøpskurs siste handelsdag frem til og med balansedagen. For en eiendel som skal avhendes, eller en forpliktelse som innehas, settes virkelig verdi til salgskurs.

Finansielle instrumenter innregnet til virkelig verdi i konsernet er i det alt vesentlige instrument som er notert i et aktivt marked.

Amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles investeringer i kategoriene utlån og fordringer og finansielle forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi til amortisert kost ved hjelp av effektiv rentes metode. Ved beregning av effektiv rente estimeres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning.

Honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten og transaksjonskostnader som kan henføres direkte til transaksjonen, inngår som en komponent ved fastsettelsen av den effektive renten.

Verdifall

For finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi, foretas det på balansedagen en vurdering av hvorvidt det finnes objektive indikatorer for verdifall av den enkelte finansielle eiendel eller en gruppe av ensartede finansielle eiendeler. Ved vurderingen av om det foreligger verdifall legges det vekt på hvorvidt utsteder har vesentlige finansielle vanskeligheter, om

det foreligger kontraktsbrudd, herunder mislighold, om det er sannsynlig at utsteder går konkurs, om det ikke lenger finnes et aktivt marked for eiendelen på grunn av finansielle vanskeligheter eller om det observeres målbar nedgang i forventet kontantstrøm fra en gruppe finansielle eiendeler. Nedskrivningen beregnes ved å sammenligne ny forventet kontantstrøm med opprinnelig kontantstrøm diskontert med henholdsvis opprinnelig effektiv rente (for eiendeler med fast rente) eller med effektiv rente på måletidspunktet (for eiendeler med flytende rente).

Tap for verdifall reverseres dersom reverseringen objektivt kan knyttes til hendelse som finner sted etter at tapet ble innregnet.

IT systemer og programvare

Kjøpt programvare er balanseført til anskaffelseskost inkludert direkte eksterne kostnader for å sette programvaren klar til bruk. Kjøpt programvare tilpasset virksomheten er klassifisert som immateriell eiendel. Balanseført IT system avskrives fra ferdigstillingsdato lineært over antatt økonomisk levetid. Om virkelig verdi av eiendelen faller under bokført verdi og verdifallet ikke forventes å være forbigående, nedskrives driftsmidlet tilsvarende verdifallet. Nedskrivning reverseres om grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede. Vurdering av systemene er gjort mot endringer i økonomiske, teknologiske, og interne rammebetingelser som tilsier at verdi ikke lenger er til stede.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er klassifisert som andre eiendeler i balansen. Driftsmidlene er vurdert til anskaffelseskost og avskrives lineært over antatt økonomisk levetid. Om virkelig verdi av et driftsmiddel faller under bokført verdi og verdifallet ikke forventes å være forbigående, nedskrives driftsmidlet tilsvarende verdifallet. Nedskrivning reverseres om grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Eierbenyttet eiendom

Konsernet eier tre fritidseiendommer på Geilo som brukes til firmahytter. Eiendommene er innregnet og måles i samsvar med verdireguleringsmodellen i IAS 16. Eiendommene er balanseført til anskaffelseskost og avskrives over forventet levetid.

Forsikringsmessige avsetninger

Avsetning for ikke opptjent premie i skadeforsikring er avsetning for ikke opptjent andel av brutto forfalt premie på forsikringskontrakter der forsikringsperioden er påbegynt ved regnskapsårets slutt.

Premiereserve i livsforsikring utgjør kontantverdien av selskapets forsikringsforpliktelser i henhold til de enkelte forsikringsavtaler. Dette tilsvarer summen av de beløp som er ført på forsikringstakernes konti, samt avsatte premiereserver (ikke opptjent premie) på rene risikodekninger.

Erstatningsavsetning er avsetning relatert til skadetilfeller som er inntruffet før balansedagen, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte skader (RBNS) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR).

Det foretas individuell skadereservering for alle meldte skader, og avsetningen omfatter forventet utbetaling til forsikringstaker inkl. skadebehandlingskostnader.

Avsetning for inntrufne, ikke meldte skader (IBNR) foretas ved hjelp av statistiske metoder. Grunnet lavt skadetall og kort historikk er det ved avsetningsberegning også benyttet en premiefaktor i forhold til opptjent premie.

Kursreguleringsfond

Kursreguleringsfondet er definert i norsk forsikringslovgivning, og er knyttet til premiereserven sin andel av kollektivporteføljen som et ufordelt, felles kundefond.

Kursreguleringsfondet tilsvarer urealiserte gevinster på finansielle eiendeler knyttet til premiereserven sin andel av den kollektive porteføljen.

Tilleggsavsetning

Tilleggsavsetning er tildelt avtaler kundeavtaler med premiereserve, og kan anvendes til å dekke avkastningsunderskudd basert på avkastning på premiereserven sin andel av kollektiv porteføljen i intervallet null opp til beregningsrenten. En eventuell negativ finansavkastning må dekkes av foretakets egenkapital.

Annen opptjent egenkapital

Naturskadefondet i skadeforsikring kan kun benyttes til erstatninger etter naturskader. Til fondet avsettes differansen mellom årets opptjente naturskadepremie og påløpte erstatninger som dekkes av denne ordningen.

Avsetning til garantiordningen i skadeforsikring er avsetning for å dekke ansvar mot sikringsordningen som skal bidra til å sikre utbetaling av krav som følger av avtale om direkte skadeforsikring. Det maksimale ansvaret utgjør 1,5 % av summen av selskaps opptjente bruttopremie for skadeforsikringsavtaler som omfattes av garantiordningen.

Risikoutjevningfondet i livsforsikring kan bare benyttes til å styrke avsetningen til premiereserve som gjelder risiko knyttet til person. Risikoutjevningfond i balansen tilsvarer halvparten av årets samlede overskudd på risikoresultat frigjort ved reaktivering. Risikoutjevningfondet er balanseført brutto.

Pensjoner

Selskapet har innskuddspensjon for alle ansatte. Premie kostnadsføres løpende, og selskapet har inngitt forpliktelse utover kostnadsført beløp.

I tillegg har selskapet pensjonsforpliktelse overfor enkelte arbeidstakere via en usikret driftsordning. Pensjonsforpliktelse knyttet til disse ordningene er beregnet i samsvar med IAS19R, ved at nåverdi av beregnede forpliktelser er beregnet med utgangspunkt i tid i ordningen, forventet lønnsvekst og årlig regulering av pensjonsutbetalingene. Diskonteringsrente ved beregning av nåverdien er i samsvar med oppdaterte økonomiske forutsetninger. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer og avvik mot beregningsforutsetningene (estimatavvik) bokføres over resultatet under andre resultatkomponenter. Periodens netto pensjonskostnad består av årets påløpte pensjonsrettigheter, rentekostnader på pensjonsforpliktelsene samt justering for eventuelle planendringer.

Skatt

Resultatført skattekostnad består av betalbar skatt og årets endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes

med 25 % av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

Utsatt skattefordel er balanseført ut ifra forventning om skattepliktig inntekt gjennom inntjening i fremtidige år.

Bruk av estimater

Utarbeidelse av regnskapet i samsvar med årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper, og bruk av gjeldende regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser.

Estimatene baseres på historiske data, vurdering av egen portefølje, forventninger til fremtiden og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlig basert på underliggende forhold. Estimater og tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i estimater innregnes i den perioden estimatene endres. Det vil naturlig være usikkerhet knyttet til slike estimater og endring i forutsetninger vil medføre endring i estimater påfølgende regnskapsår.

Forsikringstekniske avsetninger

Det er knyttet størst usikkerhet til avsetning for skader inntruffet, men ikke rapportert (IBNR). Avsetningen er basert på statistisk modell utarbeidet på grunnlag av erfaringstall og porteføljens utvikling. Det vil være risiko til fastsettelse av estimater beregnet på grunnlag av disse modellene.

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Ved indikasjon på verdifall foretas det nedskrivningstest for å kontrollere om bokført verdi for driftsmidler og immaterielle eiendeler er til stede.

Noter til årsregnskapet

Note 1: Premieinntekter for egen regning

	31.12.20			31.12.19		
	Premier Skadeforsikring	Premier Livsforsikring	Konsern	Premier Skadeforsikring	Premier Livsforsikring	Konsern
Forfalt bruttopremie	2 101 935	962 373	3 064 308	2 101 663	1 004 111	3 105 775
- Avgitt gjenforsikringspremie	-25 544	9 829	-15 715	-26 636	-1 292	-27 928
Endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie	-1 502	-	-1 502	-50 497	-	-50 497
- Endring i gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie	1 730	-	1 730	-437	-	-437
Overført premiereserve fra andre	-	101 588	101 588	-	135 425	135 425
Sum premieinntekter for egen regning	2 076 618	1 073 790	3 150 408	2 024 093	1 138 244	3 162 337
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		39 094	39 094		60 516	60 516
investeringsvalgporteføljen		65 713	65 713		492 550	492 550

Note 2: Erstatninger for egen regning

	31.12.20			31.12.19		
	Erstatning Skadeforsikring	Erstatning Livsforsikring	Konsern	Erstatning Skadeforsikring	Erstatning Livsforsikring	Konsern
Brutto betalte erstatninger	1 500 189	170 719	1 670 908	1 408 087	165 028	1 573 115
-Gjenforsikringsandel av betalte erstatninger	-12 452	-11 578	-24 030	-3 193	-15 049	-18 243
Brutto endringer i erstatningsavsetninger	-29 448	30 237	789	165 896	17	165 912
- Endring i gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetninger	1 192	33 337	34 529	-4 210	39 949	35 739
Overføring av premiereserve til andre	-	4 742 699	4 742 699	-	83 439	83 439
Sum erstatningskostnader for egen regning	1 459 482	4 965 413	6 424 895	1 566 580	273 383	1 839 964

Note 3: Erstatninger i forsikringsmessige avsetninger

	31.12.20			31.12.19		
	Skadeforsikring	Livsforsikring	Konsern	Skadeforsikring	Livsforsikring	Konsern
Endring premiereserve		86 520	86 520	-	82 678	82 678
Endring gjenforsikringsandel av premiereserven		-14 126	-14 126	-	-22 327	-22 327
Endring i andre tekniske avsetninger		4 390	4 390	-	3 533	3 533
Endring kursreguleringsfond		20	20	-	6 880	6 880
Endring tilleggsavsetning		282	282	-	6 539	6 539
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse		77 086	77 086		77 303	77 303
Avsetning i livsforsikring med investeringsvalg		-4 236 855	-4 236 855		938 952	938 952
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse		-4 159 769	-4 159 769		1 016 255	1 016 255

Note 4: Premieinntekter og erstatningskostnader Skadeforsikring

	Forsikring mot inntektstap	Yrkesskade-forsikring	Motorvogn-forsikring trafikk	Mototvogn-forsikring øvrig	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvarsforsikring	Assistanse-forsikring	Forsikring mot diverse økonomisk tap	Sum
<i>Forfalt premie</i>									
Brutto	36 826	52 588	323 966	590 129	872 127	29 974	161 462	34 863	2 101 935
Gjenforsikringsandel	-351	-501	-3 883	-7 652	-10 769	-359	-1 537	-492	-25 544
For egen regning	36 475	52 087	320 083	582 477	861 358	29 615	159 925	34 371	2 076 391
<i>Opptjent premie</i>									
Brutto	38 385	51 273	329 849	592 329	866 122	27 630	161 538	33 305	2 100 432
Gjenforsikringsandel	-341	-456	-3 690	-7 170	-9 968	-309	-1 436	-445	-23 815
For egen regning	38 044	50 817	326 158	585 159	856 154	27 321	160 103	32 861	2 076 617
<i>Inntrufne erstatninger</i>									
Brutto erstatningskostnader	31 131	27 242	199 395	428 791	630 980	23 969	102 289	26 945	1 470 745
Gjenforsikringsandel		-493	-6 845	-4 429	574	-	-67		-11 259
For egen regning	31 131	26 749	192 550	424 362	631 554	23 969	102 223	26 945	1 459 482
<i>Erstatningskostnader i året</i>									
Brutto avviklingsresultat	41 350	46 780	244 928	459 349	631 996	30 654	118 559	25 849	1 599 465
Brutto avviklingsresultat	-10 220	-19 537	-45 533	-30 559	-1 016	-6 685	-16 269	1 096	-128 723

Forsikringstekniske avsetninger

	Forsikring mot inntektstap	Yrkesskade-forsikring	Motorvogn-forsikring trafikk	Mototvogn-forsikring øvrig	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvarsforsikring	Assistanse-forsikring	Forsikring mot diverse økonomisk tap	Naturskadepool	Sum avsetninger 31.12.2020
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	16 647	22 483	149 966	271 404	382 014	13 090	74 022	16 019	19 102	964 747
Brutto erstatningsavsetning	96 807	232 155	457 232	120 859	505 205	75 051	55 436	6 991	69 880	1 619 616
Sum brutto forsikringsforpliktelse	113 454	254 638	607 198	392 263	887 219	88 141	129 458	23 011	88 981	2 584 364

Note 4 fortsetter fra forrige side

Spesifikasjon Livforsikring	Individuell kapitalforsikring	Gruppelivs-forsikring	Kollektiv pensjonsforsikring	Individuellrente- og pensjonsforsikring	Ulykkesforsikring	Andre skadebransjer	Sum 2020	Sum 2019
Premieinntekter								
Forfalt premie , brutto	204 141	34 983	423 121	202 279	11 062	86 788	962 373	1 004 111
- Avgitte gjenforsikringspremier	-466	-78	11 034	-439	-25	-198	9 829	-1 292
Mottatt premiereserve fra andre			101 588				101 588	135 425
Sum premieinntekter for egen regning	203 675	34 905	535 743	201 840	11 037	86 590	1 073 790	1 138 244
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen								-
Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler	4 024	676	1 765	3 770	196	1 201	11 631	15 313
Realisert/ urealisert gevinst og tap på investeringer	9 499	1 596	4 168	8 900	463	2 836	27 462	45 202
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	13 523	2 273	5 934	12 670	658	4 037	39 093	60 515
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen								-
Verdiendring på investeringer	-	-	65 713	-	-	-	65 713	492 550
Andre forsikringsrelaterte inntekter								
Provisjonsinntekter	-	-	238 971	-	-	-	238 971	13 818
Erstatninger								
Utbetalte erstatninger, brutto	51 579	14 452	38 683	34 738	2 416	28 850	170 720	164 896
- Gjenforsikringsandel av utbetalte erstatninger	-	-4 567	-	-1 594	-617	-4 800	-11 578	-15 049
Endringer i erstatningsavsetninger, brutto	-1 517	-5 163	729	22 673	4 414	9 101	30 237	17
- Endring av gjenfors.andel av erstatningsavsetninger	90	6 394	5 923	6 320	2 262	12 348	33 336	39 948
Overføring av premiereserve til andre			4 583 414	159 285			4 742 699	83 439
Sum erstatninger	50 151	11 116	4 628 749	221 422	8 475	45 499	4 965 413	273 251
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelses-kontraktfastsatte forpliktelser								-
Endring premiereserve, brutto	-294	-	991	86 111	-22	-263	86 523	82 678
Endring gjenforsikringsandel av premiereserven	-	-	-	-14 126	-	-	-14 126	-22 327
Endring kursreguleringsfond			-1 421	1 441			20	6 880
Endring tilleggsavsetning			-	282			282	6 539
Endring andre avsetninger			62	4 328			4 390	3 533
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	-294	-	-369	78 037	-22	-263	77 089	77 303
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelses-investeringsvalgportefølje								-
Avsetning i livsforsikring med investeringsvalg			-4 077 569	-159 285			-4 236 855	939 085
Forsikringsrelaterte driftskostnader								-
Salgskostnader	36 637	2 135	10 970	35 339	1 833	14 765	101 680	101 437
Forsikringsrelaterte adm. Kostnader	48 481	20 792	42 054	51 392	2 278	15 927	180 924	172 086
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	85 119	22 927	53 023	86 731	4 111	30 692	282 603	273 523
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen								-
Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler	2 674	449	1 173	2 506	130	798	7 731	4 040
Realisert/ urealisert gevinst og tap på investeringer	6 314	1 061	2 770	5 916	307	1 885	18 253	11 925
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	8 988	1 511	3 944	8 421	438	2 683	25 985	15 965
Andre inntekter	19	3	8	17	1	6	54	54
Andre kostnader	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultat før skattekostnad	91 228	4 648	246 480	-3 957	-430	17 387	355 357	157 987
Skattekostnad	22 138	1 128	59 812	-960	-104	4 219	86 233	34 417
Resultat før andre resultatkomponenter	69 090	3 520	186 668	-2 996	-326	13 168	269 124	123 569
Andre resultatkomponenter netto	-309	-55	-39	-285	-13	-81	-782	37
TOTALRESULTAT	68 781	3 465	186 629	-3 281	-339	13 087	268 344	123 608

2020 tall

Tilgang / avgang	Dekninger	Avtaler	Dekninger	Dekninger	Dekninger
Antall i tilgang	11 972	35	3 655	-	4 263
Antall i avgang	9 890	30	2 910	156	2 443
Nytegnet premie pr bransje	16 150	1 800	7 715		3 673

Pensjonsportefølje med tilknyttede risikodekninger er solgt til Nordea høsten 2020.

2019 tall

Tilgang / avgang	Dekninger	Avtaler	Avtaler	Dekninger	Dekninger	Dekninger
Antall i tilgang	15 864	46	715	4 247	-	4 716
Antall i avgang	14 017	54	547	3 450	173	2 886
Nytegnet premie pr bransje	18 125	-	49 500	3 600		275

Note 5: Andre forsikringsrelaterte inntekter

Under andre forsikringsrelaterte inntekter er provisjonsinntekter knyttet til investeringsvalgportefølje fram til overdagelse, i tillegg til engangseffekter som følge av salg og avvikling av pensjonsporteføljen.

Note 6: Spesifikasjon av forsikringsrelaterte driftskostnader

	Frende Skadeforsikring		Frende Livsforsikring		Sum Frende Liv og Frende Skade	
	31.12.20	31.12.19	31.12.20	31.12.19	31.12.20	31.12.19
Salgskostnader						
Provisjoner	180 382	193 759	95 549	96 182	275 931	289 940
Reklame og merkeknader	7 455	6 495	6 131	5 255	13 586	11 750
	<u>187 837</u>	<u>200 254</u>	<u>101 680</u>	<u>101 437</u>	<u>289 517</u>	<u>301 690</u>
Forsikringsrelaterte adm. Kostnader						
Lønn og sosiale kostnader	118 083	114 479	90 013	94 998	208 096	209 477
Lokalkostnader	11 286	10 071	8 114	8 967	19 400	19 038
IT kostnader	56 294	48 392	33 100	27 947	89 394	76 339
Honorarer og leide tjenester	7 046	10 627	13 547	13 547	20 593	24 174
Diverse kontorkostnader	17 322	26 887	10 460	12 142	27 782	39 029
Kostnadsreducerende inntekter	-45 062	-46 475	-	-	-45 062	-46 475
Avskrivninger/nedskrivninger	14 680	16 574	25 689	14 484	40 369	31 058
	<u>179 647</u>	<u>180 556</u>	<u>180 923</u>	<u>172 086</u>	<u>360 570</u>	<u>352 642</u>
Sum forsikringsrelaterte adm.kostnader	<u>367 484</u>	<u>380 810</u>	<u>282 603</u>	<u>273 523</u>	<u>650 087</u>	<u>654 332</u>

	Frende Holding AS	
	31.12.20	31.12.19
Andre kostnader		
Lønn og sosiale kostnader	2 393	1 472
Styrehonorar inkl arbeidsgiveravgift	1 773	1 979
Honorarer og leide tjenester	1 752	321
Administrative tjenester	72	111
Diverse kontorkostnader	31	151
	<u>6 021</u>	<u>4 035</u>

Herav er det kostnadsført følgende godtgjørelse til revisor: (inkl. mva)	Frende Holding AS		Frende Skadeforsikring		Frende Livsforsikring		Frende Holding konsern	
	31.12.20	31.12.19	31.12.20	31.12.19	31.12.20	31.12.19	31.12.20	31.12.19
Lovpålagt revisjon	124	91	429	411	454	611	1 007	1 112
Andre attestasjonstjenester/ internkontroll	-	-	-	-	-	-	-	-
Skatterådgivning	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre tjenester utenfor revisjonen	-	-	-	-	-	91	-	91
	<u>124</u>	<u>91</u>	<u>429</u>	<u>411</u>	<u>454</u>	<u>702</u>	<u>1 007</u>	<u>1 203</u>

Konsernet hadde 287(275) ansatte pr. 31.12.20.

Note 7: Lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Selskapsledelse	Lønn	Opptjente pensjonsrettigheter,	Bonus	Andre godtgjørelser
Vegar Styve, konsernsjef (formelt ansatt i Frende Holding)	2 376	1 090	165	230
Andre ledende ansatte				
Erik Bjordal**	1 652	419	115	208
Elin Sture Næss**(daglig leder Frende Liv)	1 434	348	100	249
Tor Olav Langeland*(daglig leder Frende Skade)	1 719	486	119	215
Hallvard Natvik*	1 583	431	110	247
Marius Fredheim	1 368	125	82	160
Anne Therese Vonheim*	1 443	277	94	218

* Formelt ansatt i Frende Skade

**Formelt ansatt i Frende Liv

Frende Skadeforsikring og Frende Livsforsikring (Frende Forsikring) har felles ledergruppe. Konsernsjef er formelt ansatt i Frende Holding. Vedr. pensjonsforpliktelse i konsernet vises til note 17.

Styret i Frende Holding AS	Honorar fra selskapet	Honorar fra Frende Livsforsikring	Honorar fra Frende Skadeforsikring
Jan Erik Kjerpeseth, styreleder	247		
Geir Bergskaug, nestleder	165		17
Pål Strand	165		
Trond Teigene	165		
Hanne Johansen Nordgaard til mars 2020	41		
Anne-Grethe Knudsen	165	17	
Agnar Langeland	165		
Dag Alvern	165		
John Haldor Wiik	165		
Bjørn-Erik Gjerde	165		17
Stian Osa	165	17	

Vidar Skaar ble valgt inn i styret via vedtak i generalforsamlingen 14. desember 2020. Vidar Skaar har ikke mottatt honorar fra Frende i 2020.

Informasjon om styrehonorar i note 10 i Frende Skade og note 5 i Frende Liv.

Medlemmer av konsernets risiko og revisjonsutvalg har mottatt kr. 25 000 i honorar i 2020. Medlemmer har i 2020 vært Jan Erik Kjerpeseth, Geir Bergskaug og Anne Grethe Knudsen

Det er ikke gitt lån, forskuddsbetalinger eller sikkerhetsstillelser til ledende ansatte fra Frende holding eller andre selskaper i konsernet.

Note 8: Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

	31.12.20		31.12.19	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Selskapsporteføljen				
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost				
Investeringer som holdes til forfall	789 853	817 585	627 179	631 882
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
Aksjefondsandeler	549 598	549 598	357 529	357 529
Obligasjoner/ rentefond	2 578 637	2 578 637	2 350 197	2 350 197
Eiendomsfond	549 040	549 040	410 305	410 305
Bankplasseringer				
Plasseringsmidler bank	11 880	11 880	3 206	3 206
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	<u>3 689 155</u>	<u>3 689 155</u>	<u>3 121 237</u>	<u>3 121 237</u>
Sum finansielle eiendeler selskapsporteføljen	<u>4 479 008</u>	<u>4 506 740</u>	<u>3 748 417</u>	<u>3 753 119</u>
Kollektivporteføljen				
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost				
Investeringer som holdes til forfall	191 395	197 379	203 974	205 116
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
Aksjefondsandeler	124 172	124 172	107 667	107 667
Obligasjoner/ rentefond	612 390	612 390	696 102	696 102
Eiendomsfond	120 491	120 491	122 069	122 069
Bankplasseringer				
Plasseringsmidler bank	5 072	5 072	1 057	1 057
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	<u>862 125</u>	<u>862 125</u>	<u>926 895</u>	<u>926 895</u>
Sum finansielle eiendeler kollektivporteføljen	<u>1 053 520</u>	<u>1 059 504</u>	<u>1 130 869</u>	<u>1 132 010</u>
Sum finansielle eiendeler	<u>5 532 528</u>	<u>5 566 244</u>	<u>4 879 286</u>	<u>4 885 129</u>
Kollektiv/Selskapsporteføljen				
	31.12.20			
Aksjefond				
Nordea Stabile Aksjer Global	111 724			
Nordea 2 - Global Opp. Eq Fd NOK Hed - BI NOK	51 675			
Alfred Berg Aktiv	23 862			
Nordea Nordic Small Cap Growth	65 348			
DNB Grønt Norden A	47 856			
Storebrand Aksje Innland	15 699			
Storebrand Global ESG Pluss	76 593			
Alfred Berg Gamebak	7 956			
Danske Norske Aksjer Instiusjon II	8 329			
Nordea - Emerging Stars Equity	48 760			
Genesis Emerging Markets Investment Company	26 430			
Nordea Norge Verdi	7 374			
AKO Global Long-Only	46 496			
Ardevora Global Long-only Equity	35 960			
Nordeat-Global Climate and Env BI	20 333			
SGA Global Equity Growth Fund Class H	49 816			
Nordea Norwegian Stars I Vekst	7 413			
Derivater	7 638			
Diverse mindre investeringer	14 510			
	<u>673 770</u>			
Pengemarkedsfond / Obl. fond				
Danske Invest Euro High Yield Oblig	57 037			
DNB Low Carbon Credit	158 642			
DNB High Yield	194 735			
DNB Global High Grade	79 908			
DNB Global Credit Short	79 489			
Holberg Kreditt	72 425			
Pareto Global Corportae Bond	61 304			
	<u>703 541</u>			
Eiendomsfond				
Aberdeen Eiendomsfond Norge I	355 839			
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	205 284			
Pareto Eiendomsfelleskap	27 237			
Union Core Real Estate Fund	81 171			
	<u>669 531</u>			
Rentepapirer				
Rentepapirer til virkelig verdi	2 504 438			
Rentepapirer til amortisert kost	981 248			
	<u>3 485 686</u>			
Sum finansielle eiendeler	<u>5 532 528</u>			

Note 8 fortsetter
Rentepapirer - fordeling per sektor

Sektor	31.12.20
Stat- / statsgaranterte	2,9 %
Boligkredittforetak	12,0 %
Kommune / fylke	5,4 %
Bank / Finans	38,1 %
Industri	41,6 %
Sum	100,0 %

Rentepapirer - fordeling per ratingskategori

Rating	31.12.20
AAA	9,9 %
AA	15,8 %
A	38,7 %
BBB	25,2 %
BB	1,4 %
B	0,7 %
CCC eller lavere	0,4 %
Ikke ratet	8,0 %
Sum	100,0 %

Rentepapirer - 10 største utstedere

Utsteder	31.12.20
Ferde AS	3,4 %
SpareBank 1 SMN	2,9 %
Sparebanken Sor	2,9 %
Entra ASA	2,5 %
SpareBank 1 SR-Bank ASA	2,4 %
Danske Bank A/S	2,4 %
Statnett SF	2,3 %
Eidsiva Energi AS	2,3 %
BN Bank ASA	2,3 %
Bustadkreditt Sogn og Fjordane	2,2 %
Sum	25,4 %

Balansført verdi er virkelig verdi. Virkelig verdi er fondskurser per 31.12.2020.

Verdsattelsesteknikker finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet

Kategori	Selskaps-portefølje/ Kollektiv-portefølje	Selskaps-portefølje/ Kollektiv-portefølje
	31.12.2020	31.12.2019
I	1 390 026	998 827
II	2 491 724	2 516 882
III	669 531	532 424
	4 551 281	4 048 132
I	31 %	25 %
II	55 %	62 %
III	15 %	13 %
	100 %	100 %
I Kvoterte priser i aktive markeder		
II Verdsattelsesteknikker (observerbar input)		
III Verdsattelsesteknikker (ikke observerbar input)		

Netto inntekter finansielle instrumenter

	31.12.20	31.12.19
Renteinntekter bankinnskudd	-4 857	3 933
Renter ansvarlig lån	-16 657	-18 892
	-21 514	-14 959
Renter obligasjoner hold til forfall	18 867	19 688
Verdiendring og nedskrivning rentefond/ obligasjoner	-6 267	51 400
Renter på rentefond/ obligasjoner	42 047	47 603
Realisert gevinst rentefond/ obligasjoner	42 984	15 600
Verdiendring aksjefond	67 578	75 996
Verdiendring eiendomsfond	16 249	14 541
Verdiendring rentederivater	7 152	694
Realisert gevinst aksjefond	20 611	17 079
Realisert eiendomsfond	10 758	20 145
Realisert gevinst/tap rentederivater	-9 877	-67
Sum inntekter fondsandeler	210 101	262 679
Sum inntekter finansielle instrumenter	188 587	247 721

Fordelt i konsernresultatet:

Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	39 094	60 516
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	149 493	187 204
	188 587	247 721

Note 8 fortsetter
Investeringsvalgporteføljen

Pensjonsporteføljen er sin helhet overført til Nordea Liv i 2020, ingen beholdning per 31.12.20.

Aksjefond	31.12.20	31.12.19
DNB GLOBAL (I) IBP		80 916
DNB NORDEN (IV) IBP		36 386
DNB NORGE (I) IBP		3 271
HOLBERG GLOBAL IBP		65 452
HOLBERG NORDEN IBP		34 613
HOLBERG NORGE IBP		28 142
HOLBERG RURIK		6 434
KLP AKSJEGLOBAL INDEKS IV IBP		1 454 762
KLP AKSJENORGE IBP		7 495
ODIN EUROPA IBP		344 692
ODIN NORDEN IBP		23 784
ODIN NORGE IBP		202 855
ODIN GLOBAL IBP		13 361
SKAGEN GLOBAL (IBP)		197 737
SKAGEN KON-TIKI (IBP)		39 016
SKAGEN VEKST (IBP)		64 027
Øvrige fond		12 933
	-	2 615 876
Pengemarkedsfond/ Obl. fond		
DNB OBLIGASJON 20 (I) IBP		94 659
DNB Aktiv Rente		11 809
HOLBERG LIKVIDITET IBP		20 767
SKAGEN AVKASTNING (IBP)		66 250
Øvrige fond		1 919
	-	195 404
Sum Fondsplasseringer	-	2 811 280
Bankplassering		1 454 847
Totalt investeringsvalgporteføljen	-	4 266 127

Note 9: Fordringer på forsikringstakere

	Sum	Ikke forfalt	Under 30 dager	30-60 dager	>60 dager
Fordringer på forsikringstakere	17 238	50	4 307	2 842	10 039
Andre fordringer direkte forsikring	-	-	-	-	-
Ikke forfalt, ikke fakturert forsikringspremie	288 373	288 373	-	-	-
Ikke forfalt, fakturert forsikringspremie	446 603	446 603	-	-	-
Sum fordringer forsikringstakere	752 214	735 026	4 307	2 842	10 039

Premie inntektsføres i henhold til hovedforfall, kunden faktureres i samsvar med betalingsavtale. Ubetalt forsikringspremie > 60 dager går til avgang og avtalen med kunden kanselleres. Det beregnes korttidspremie til kunden for den tiden selskapet i henhold til loven må stå ansvar for avtalen.

Note 10: Risikostyring

Forsikringsrisiko

Forsikringsrisikoen for den enkelte forsikringskontrakt består av sannsynligheten for at forsikringstilfellet inntreffer og av usikkerheten i størrelsen på utbetalingen.

Forsikringsrisiko styres gjennom avsetninger for fremtidige forventede erstatninger på eksisterende kontrakter, prising av risikoelementet i forsikringspremien, og gjennom reassuranskontrakter.

I tillegg styres risikoen via retningslinjer i forhold til hvilke type risiki som selskapet aksepterer i sin portefølje.

Finansiell risiko

Frende bærer finansiell risiko knyttet til forvaltningen av selskapets investeringsportefølje. Gjennom behandlingen av selskapets kapitalforvaltningsstrategi fastsetter styret rammene for kapitalforvaltningen, inkludert rammer for den strategiske aktivaallokeringen.

Finansiell risiko deles normalt inn i tre hovedkategorier; markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Denne finansielle risikoen styres på aggregert nivå gjennom selskapets kapitalforvaltningsstrategi, og på detaljert nivå gjennom utforming av de enkelte forvaltningsmandater.

Markedsrisiko

Markedsrisiko representerer risiko for at et finansielt instruments virkelige verdi vil svinge på grunn av endringer i markedspriser. Markedsrisiko omfatter tre typer risiko; renterisiko, valutarisiko og annen prisrisiko.

Renterisiko representerer risikoen for at et finansielt instruments virkelige verdi vil svinge på grunn av endringer i markedsrentene. Frende styrer renterisikoen gjennom rammer knyttet til bl.a. porteføljens rentedurasjon. Ved utgangen av 2020 var rentedurasjonen for omløpsporteføljen på 1,8 år.

Valutarisiko representerer risikoen for at virkelig verdi på et finansielt instruments vil svinge som følge av endringer i valutakurser. Frende sikrer det meste av valutarisikoen i porteføljene. Valutaeksponeringen

overvåkes til enhver tid, og det foretas valuta-sikringstransaksjoner innenfor rammene av selskapets kapitalforvaltningsstrategi.

Annen prisrisiko representerer risikoen for at virkelig verdi på et finansielt instrument vil svinge på grunn av endringer i markedspriser. Aksjerisikoen håndteres bl.a. gjennom en veldiversifisert portefølje av noterte verdipapirer både ift geografi og sektorer.

Kredittrisiko

Kredittrisiko omfatter risikoen for at en part i et finansielt instrument påfører selskapet et finansielt tap ved ikke å kunne innfri en forpliktelse. Kredittrisikoen styres gjennom flere virkemidler som bl.a. rammer knyttet til renteporteføljenes kreditturasjon, øvre grenser for eksponering mot navngitte motparter, rammer knyttet til motpartenes rating, samt krav til diversifisering av porteføljen.

Frende foretar minst årlig, sammen med hovedforvalter, en dypere gjennomgang av de enkelte utstederne. Hver enkelt utsteder blir gjennom dette analysert og klassifisert. Rammene for eksponering mot hver enkelt motpart vurderes så på bakgrunn av denne gjennomgang.

Frende sine direkteide rentepapirer og globale rentefond består av investeringer der motparten betraktes som investment grade. Ut over dette har Frende ved utgangen av 2020 omlag 7,0 % av den samlede renteporteføljen plassert i fond med investering i nordiske høyrente obligasjoner.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for ikke å ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld og løpende drift.

Frende følger likviditetsutviklingen på daglig basis, og har gode prosesser for å sørge for at selskapet til enhver tid har nok likviditet tilgjengelig til å møte sine forpliktelser. Frende sin investeringsportefølje består utelukkende av likvide papirer og fondsplasseringer som vil realiseres ved et likviditetsbehov.

Selskapets likviditetsstrategi innebærer at det til enhver tid skal være tilgjengelig likvide midler til å møte forpliktelser ved forfall.

Note 10 fortsetter

Sensitivitet finansielle eiendeler - effekt på markedsverdi

	31.12.19	31.12.19
10% fall i kurs aksjefond	-64 910	-32 908
1% fall i rentenivå	-56 078	-16 929

Skatteeffekt er ikke hensyntatt i oppstillingen.

Sensitivitetsanalysen er gjort kun for selskaps-/ kollektivporteføljen ettersom endringer i rente og kurs på fond i investeringsvalgsporføljen nøytraliseres ved avsetning til kundefond.

Note 11: Ansvarlig lånekapital

Verdipapirnummer	Ticker	Fra Dato	Forfallsdato	Kupong rente	Utestående
NO0010839731	frende	18.12.2018	18.12.2028	3,16 %	425 000

Obligasjonsrenten fastsettes som 3 måned NIBOR +margin. Obligasjonene er uten avdrag. Formål med obligasjonene er at de skal kvalifisere som basiskapital

Note 12: Varige driftsmidler i konsernet

	IT utstyr	IT system	Kontor-inventar	Eiendom	Sum
Anskaffelseskost 01.01.20	18 470	347 615	19 125	12 928	398 138
Tilgang	2 020	29 075	-	-	31 095
Avgang	-	-	-	-	-
Akkumulerte nedskrivning	-	83 719	-	-	83 719
Akkumulerte avskrivninger	17 570	263 459	18 885	1 880	301 794
Bokført verdi 31.12.20	2 920	29 512	240	11 048	43 720
Årets nedskrivning	-	22 942	-	-	22 942
Årets avskrivning	1 928	14 037	814	648	17 427
Forventet økonomisk levetid	3 år	5 år	5 år	20 år	
Avskrivningssats	33 %	20 %	20 %	5 %	

IT systemer er kjøpte systemer tilpasset virksomheten. Systeminvesteringene er klassifisert som immateriell eiendel i balansen. Systemene avskrives lineært regnskapsmessig og skattemessig, over antatte økonomiske levetid.

Verdi av kjøpte systemer er vurdert til virkelig verdi ved balansetidspunktet. Som følge av endring i teknologiske og økonomiske rammebetingelser er det foretatt nedskrivning av verdi på aktivert andel av system som er vurdert uten verdi på balansetidspunktet. Rest aktivert knyttet til systemprosjekt under utvikling er nedskrevet i 2020 med MNOK 22,9. Bokført verdi etter nedskrivning vurderes å være reell.

Note 13: Fordring konsern Frende Holding AS

	31.12.20	31.12.19
Konsemdrag	56 500	55 000
Utbytte	553 500	-
Andre konsernfordringer	-	205
	<u>610 000</u>	<u>55 205</u>

Note 14: Forsikringstekniske avsetninger

	31.12.20	31.12.19
Forsikringstekniske avsetninger i Skadeforsikring		
Premieavsetning/opptjent premie	964 747	969 401
Erstatningsavsetning	1 619 616	1 649 064
Sum forsikringsforpliktelser brutto skadeforsikring	<u>2 584 363</u>	<u>2 618 465</u>
Forsikringstekniske avsetninger klassifisert som egenkapital		
Avsetning til garantiordningen	94 100	87 700
Avsetning til naturskadefondet		4 167
	<u>94 100</u>	<u>91 867</u>
Forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontraktsfaste forpliktelser		
Premiereserve	469 007	485 361
Erstatningsavsetning	493 850	526 231
Tilleggsavsetning	5 792	7 640
Kursreguleringsfond	6 900	6 880
Andre tekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomheten	28 161	30 345
Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontraktsfaste	<u>1 003 709</u>	<u>1 056 457</u>
Forsikringsforpliktelser i livsforsikring - særskilt investeringsportefølje		
Premiereserve	-	4 266 127
Sum forsikringsforpliktelser brutto livsforsikring	<u>1 003 709</u>	<u>5 322 584</u>

Note 15: Annen gjeld

	31.12.20	31.12.19
Leverandørgjeld	21 662	10 670
Forskuddstrekk	9 613	9 666
Skyldig arbeidsgiveravgift/ finansskatt	10 208	6 696
Gjeld i forbindelse med direkte forsikring	-	-
Annen gjeld	28 855	15 942
Gjeld trafikksikringsavgift	135 430	143 250
Sum	<u>205 768</u>	<u>186 224</u>
Annen gjeld Frende Holding AS		
Avsatt utbytte	<u>502 000</u>	-

Note 16: Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter

	31.12.20	31.12.19
Påløpte renter	691	732
Påløpt arbeidsgiveravgift	3 792	3 555
Feriepenger	20 366	19 251
Bonus	7 622	10 502
Skyldig provisjon	23 742	20 125
Avsatt merverdiavgift	2 088	4 088
Avsetninger for forpliktelser	9 399	7 656
Sum	<u>67 700</u>	<u>65 910</u>

Note 17: Usikre forpliktelser

Det er knyttet en betinget forpliktelse til kjøpesumjusteringer fram i tid dersom forutsetninger lagt til grunn i avtale om porteføljeoverdragelse pensjonsportefølje endres vesentlig fem år etter avtalen er inngått.

Forpliktelsen er ved balansetidspunktet vurdert i samsvar med standard for regnskapsføring av usikrede forpliktelse og betingede eiendeler. Og ut fra sannsynlighetsvurdering er estimert en forpliktelse på MNOK 7,4 per 31.12.20.

Note 18: Skattekostnad

Frende Holding AS		Frende Holding, konsern			
31.12.19	31.12.20		31.12.20	31.12.19	
88	0	Årets skattekostnad fordeler seg på:			
		Betalbar skatt	164 375	79 551	
		For mye/ for lite avsatt skatt tidligere år	440	-4 636	
88	0	Sum betalbar skatt	164 814	74 916	
-246	-430	Endring utsatt skattefordel	-1 798	3 265	
-158	-429	Sum skattekostnad	163 017	78 181	
		Beregning av årets skattegrunnlag:			
-635	551 782	Totalresultat før skatt	721 075	401 125	
		<i>Permanente forskjeller:</i>			
		Ikke fradragsberettigete kostnader	528	600	
	-553 500	Realisert/ urealisert under fritaksmetoden/ konsernbidrag skattefritt	-71 295	-70 460	
985	1 718	Endring midlertidige forskjeller	7 190	-13 060	
-	-	Årets fremførbare underskudd		-	
351	0	Årets skattegrunnlag	657 499	318 205	
		Utsatt skattefordel vedrører følgende midlertidige fordeler	31.12.20	Endring 2020	31.12.19
31.12.19	31.12.20	Varige driftsmidler	-18 595	1 680	-16 915
-10 830	-12 531	Pensjonsforpliktelser	-29 366	-2 385	-31 751
6 997	6 997	pensjonsforpliktelse	6 997	-	6 997
-	-	Sikkerhetsavsetning	147 576	21 082	168 658
-	-	Kostnadsavsetninger	-7 928	6 928	-1 000
-	-	Avsetning tap på fordring		-10 339	-10 339
-	-	Urealisert verdiendring rentefond	74 325	-16 475	57 850
-	-	Gevinst/ taps konto	20 049	6 683	26 732
-	-17	Fremførbart underskudd	-17	17	-
-3 833	-5 551		193 042	7 190	200 232
958	1 388	Utsatt skatt forpliktelse	-48 260	-1 798	-50 058

Utsatt skattefordel er balanseført da det forventes inntjening i fremtidige år, eller realistisk skattetilpasning som gjør det mulig å utnytte.

Note 19: Bundne midler

Pr 31.12.20 hadde konsernet 9 613 (i tusen kroner) i bankinnskudd skattetrekk.

Note 20: Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser Frende Holding, konsern
Ytelsesplan i usikrede ordninger

Selskapet har pensjonsforpliktelser overfor enkelte arbeidstakere og utbetaler førtidspensjon fra 65 til 67 år, samt alderspensjon for lønn over 12G.

Selskapet har også avtale med administrerende direktør og utbetaler førtidspensjon fra 62 til 67 år samt alderspensjon for lønn over 12G. Disse ordningene er usikrede og dekkes over selskapets drift.

Den usikrede driftsordningen omfatter totalt 9 personer

Aktuarielle beregninger

Alle pensjonsordningene er behandlet etter IAS 19R. Det vil si at estimatavvik umiddelbart amortiseres og føres mot utvidet resultat. Aktuarberegningene er utført av aktuarer i NIP.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Selskapet har innskuddsbasert pensjonsordning for alle ansatte. Det er betalt totalt 14 226 (i tusen kroner) i innskuddspremie for 2020.

Netto pensjonskostnad	31.12.20	31.12.19
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	2 341	2 588
+ Netto rentekostnader	664	758
+ Avkastning på pensjonsmidler	-	-
+ Periodisert arbeidsgiveravgift/finansskatt	574	639
= Netto resultatført pensjonskostnad	<u>3 578</u>	<u>3 985</u>
Beregnet pensjonsforpliktelse usikrede ordninger	31.12.20	31.12.19
Pensjonsforpliktelse 01.01 (korr 01.01.17)	37 289	35 512
+ Resultatført pensjonskostnad	3 578	3 985
- Estimataavvik ført mot utvidet resultat	1 647	-625
Utbetalt pensjon over drift	5 844	1 583
= Netto pensjonsforpliktelse	<u>36 670</u>	<u>37 289</u>
Økonomiske forutsetninger:	31.12.20	31.12.19
Diskonteringsrente	1,70 %	1,80 %
Årlig lønnsvekst	2,25 %	2,25 %
Årlig regulering av pensjoner under utbetaling	0%/ 1,5%	0,70 %
Årlig økning i G	2,00 %	2,00 %
Forventet avkastning på fondsmidler	1,70 %	1,80 %
Arbeidsavgift	14,10 %	14,10 %
Finansskatt	5,00 %	5,00 %
Aktuarielle forutsetninger:		
Frivillig avgang medlemmer over/under 40 år	0-8 %	0-8 %
Uttakstilbøyelighet AFP/ Førtidspensjonsavtale	i. a.	i. a.
Lineær opptjening		
Bransjens tariffgrunnlag utarbeidet av Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNO)	K2013/KU	K2013/KU

Note 21: Resultat per aksje

Konsernets resultat per aksje	31.12.2020	31.12.19
Konsernets resultat	558 058	322 945
Antall aksjer	6 760 000	6 760 000
Resultat per aksje (kroner)	82,55	47,77

Aksjonærenes andel av aksjekapitalen er uendret etter gjennomførte emisjoner og nedskrivning av aksjekapital.

Note 22: Inntekt på investering i datterselskap Frende Holding AS

Konsernbidrag fra datter	21 500	20 000
Utbytte fra datterselskap	553 500	
	575 000	20 000

Note 23: Aksjonærer pr. 31.12.20

Frende Holding AS	Eierandel	Antall aksjer
Sparebanken Vest	41,40 %	2 798 882
Sparebanken Sør	21,05 %	1 422 780
Sparebanken Øst	13,75 %	929 334
Sparebanken Sogn og Fjordane	10,42 %	704 695
Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal	2,30 %	155 480
Spareskillingsbanken	1,71 %	115 462
Haugesund Sparebank	1,61 %	109 019
Skudenes & Aakra Sparebank	1,15 %	77 693
Flekkefjord Sparebank	0,93 %	63 049
Varig Hadeland Forsikring	0,90 %	60 840
Søgne og Greipstad Sparebank	0,84 %	56 473
Fana Sparebank	0,83 %	56 321
Varig Orkla Forsikring	0,80 %	54 080
Voss Sparebank	0,76 %	51 061
Lillesand Sparebank	0,61 %	41 459
Luster Sparebank	0,57 %	38 324
Etne Sparebank	0,37 %	25 048
		6 760 000

Frende Holding AS	Antall aksjer	Eierprosent	Bokført verdi
Aksjer i datterselskaper			
Aksjer i Frende Skadeforsikring AS*	5 000 000	100 %	840 000
Aksjer i Frende Livsforsikring AS	1 750 000	100 %	205 000
			1 045 000

Note 24: Kapitalkrav

I Solvens II balansen verdsettes eiendeler og forpliktelse til virkelig verdi.

Forsikringsforpliktelse i Solvens II balansen er beregnet til beste estimat av premie og erstatningsavsetning, i tillegg til en risikomargin som reflekterer tredjeparts kapitalkostnader ved å overta disse forpliktelsene. Beste estimat på erstatningsforpliktelse er neddiskontert kontantstrøm over forpliktelsesens levetid, mens beste estimat av premieavsetningen er definert som nåverdien av ikke inntrufne skader og fremtidige omkostninger knyttet til løpende forsikringsavtaler. I disse beregningene inngår blant annet antagelser om fremtidige skadeprosenter, kostnadsprosenter og avgangsprosenter.

Forsikringsforpliktelse i regnskapsbalansen er ikke opptjent premie som følge av periodisering av forfalt premie etter pro rata prinsippet, samt nominell erstatningsavsetning tilsvarende skadetilfeller inntruffet, men ikke oppgjort på balansetidspunktet. Premiereserver i Liv utgjør nåverdien av forsikringsforpliktelse i henhold til de enkelte forsikringsavtaler.

	Solvens II balanse 31.12.2020	Solvens II balanse 31.12.2019
Eiendeler i balansen	6 554 050	10 254 734
Mer-/ mindre verdier	-700 521	-783 790
Sum eiendeler solvens II balansen	5 853 528	9 470 944
Beste estimat inkl risikomargin forsikringsforpliktelse forpliktelse	2 649 056	6 976 366
Utsatt skatt forpliktelse	83 984	87 487
Andre forpliktelse	1 038 359	912 854
Sum gjeld solvens II balansen	3 771 399	7 976 706
Fradrag forventet utbytte	502 000	-
Basiskapital 1	1 517 627	1 414 504
Tellende del ansvarlig lån	425 000	425 000
Annen kategori 2 kapital	62 503	79 734
Basiskapital 2	487 503	504 734
Ansvarlig kapital under Solvens II	2 005 129	1 919 238
	Solvens-kapitalkrav	Solvens-kapitalkrav
Operasjonell risiko	83 084	89 262
Markedsrisiko	705 005	554 059
Motpartsrisiko	25 616	28 693
Forsikringsrisiko	867 962	953 574
Diversifiseringseffekter	-470 177	-498 220
Risikoreducerende effekter av utsatt skatt	-83 984	-87 487
Kapitalkrav	1 127 506	1 039 880
Solvensmargin	178 %	185 %
Minstekapitalkrav	467 000	467 000
Margin minstekrav	345 %	323 %

Til generalforsamlingen i Frende Holding AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Frende Holding AS' årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, endringer i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, endringer i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Frende Holding AS per 31. desember 2020 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Frende Holding AS per 31. desember 2020 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Bergen, 17. mars 2021
PricewaterhouseCoopers AS

Marius Kaland Olsen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)